

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ****НАКАЗ**

06.01.2025

м. Київ

№ 6

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України  
21 лютого 2025 р. за № 278/43684

**Про затвердження Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих  
військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти  
та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління  
Міністерства оборони України**

Відповідно до пункту 1 частини четвертої статті 13 Закону України "Про вищу освіту", пункту 1 частини другої статті 14 Закону України "Про фахову передвищу освіту", підпункту 38 пункту 4 Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року № 671 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 730), Концепції трансформації військової освіти, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 року № 1410 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1490), та з метою подальшого вдосконалення організаційно-штатних структур вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти

**НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Типові нормативи для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, що додаються.
2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства оборони України від 23 лютого 2018 року № 82 "Про затвердження Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та військових ліцеїв", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20 березня 2018 року за № 340/31792 (із змінами).
3. Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони України****Руستم УМЄРОВ****ПОГОДЖЕНО:****Т. в. о. Міністра  
освіти і науки України****Євген КУДРЯВЕЦЬ**

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Наказ Міністерства оборони України  
06 січня 2025 року № 6

**Типові нормативи  
для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних  
підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління  
Міністерства оборони України**

**І. Загальні положення**

1. Ці Типові нормативи визначають механізм розроблення штатів (штатних розписів), структури та чисельності підрозділів вищих військових навчальних закладів (далі - ВВНЗ), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти (далі - ВВП ЗВО) та закладів фахової передвищої військової освіти (далі - ЗФПВО) і призначені для використання під час розроблення штатів (штатних розписів) та переліків змін до них.

Структура та чисельність закладів освіти, що належать до сфери управління розвідувального органу Міноборони, визначаються відповідно до законодавства з урахуванням специфіки діяльності цього органу.

Типові нормативи для розроблення штату (штатного розпису) Національного університету оборони України затверджуються наказом Міністерства оборони України.

2. ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО розробляють проекти штатів (штатних розписів) та переліки змін до штатів відповідно до цих Типових нормативів.

3. Зазначені в цих Типових нормативах структурні підрозділи, посади та їх кількість є максимальними і включаються до штатів (штатних розписів) ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО після визначення чисельності особового складу відповідними директивами Міністра оборони України та Головнокомандувача Збройних Сил України.

Чисельність військовослужбовців та працівників ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО за новими штатами не повинна перевищувати існуючу чисельність військовослужбовців та працівників ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО. У разі збільшення чисельності військовослужбовців та працівників ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО компенсація здійснюється за рахунок чисельності військових частин, підпорядкованих відповідному командирі (начальнику).

4. Відповідно до освітньої діяльності в системі військової освіти діють ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО таких типів:

1) ВВНЗ:

військовий університет;

військова академія;

військовий інститут;

ВВНЗ у своєму складі можуть мати військові навчальні підрозділи (відокремлені військові навчальні підрозділи), що утримуються на окремих штатах: військовий інститут (інститут військового університету та військової академії), факультет військового університету та військової академії, факультет військової підготовки університету, військової академії та військового інституту, військовий коледж військового університету, військової академії та військового інституту; підрозділи військової підготовки військової академії та військового інституту;

2) ВНП ЗВО:

військовий інститут (філія) як структурний підрозділ закладу вищої освіти (далі - ЗВО);

факультет військової підготовки ЗВО;

кафедра військової підготовки ЗВО;

кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО;

3) ЗФПВО:

військовий коледж;

військовий коледж ВВНЗ;

військовий коледж ЗВО (військового інституту ЗВО);

відділення військової підготовки ЗВО.

5. Нормативи чисельності курсантів (студентів), ад'юнктів, докторантів, здобувачів (поза ад'юнктурою) ступеня доктора філософії, слухачів, клінічних ординаторів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного (педагогічного) працівника визначаються Міністерством оборони України відповідно до частини четвертої статті 13 Закону України "Про вищу освіту".

Чисельність педагогічних працівників ЗФПВО розраховується з урахуванням вимог частини другої статті 60 Закону України "Про фахову передвищу освіту".

Перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників визначено постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року N 963 "Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників".

Приведена чисельність тих, хто навчається (Кпр), до річного строку навчання розраховується за такою формулою:

$$K_{pr} = K1 / K2 \times K3,$$

де K1 - кількість тижнів навчання (строк навчання в тижнях);

K2 - кількість тижнів у навчальному році - 44 (44 = 52 календарних тижні - 2 тижні святкових днів - 6 тижнів відпустки);

K3 - кількість тих, хто навчається.

Нормативна чисельність громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу (крім тих, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби), на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у ВВНЗ та ВНП ЗВО становить 25 осіб.

Нормативна чисельність громадян, які проходять базову загальновійськову підготовку, на одну штатну посаду науково-педагогічного і педагогічного працівника у ВВНЗ, ВНП ЗВО, ЗФПВО становить 30 осіб.

Нормативна чисельність громадян, які проходять військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби:

за спеціальністю "Медицина" на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у ВВНЗ та ВВП ЗВО становить 38 осіб;

за спеціальностями "Стоматологія" та "Фармація, промислова фармація" на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у ВВНЗ та ВВП ЗВО становить 28 осіб.

Розрахунок чисельності штатних посад науково-педагогічних і педагогічних працівників ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО на навчальний рік (додаток І до цих Типових нормативів) (далі - Розрахунок чисельності) щороку до 01 лютого погоджують Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України, Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує начальник, якому підпорядковано ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО. Розрахунок чисельності попередньо погоджує ректор ЗВО, у складі якого утримується ВВП.

До Розрахунку чисельності додається Схема організації основних (навчальних) підрозділів (далі - Схема організації), що відображає посади на кожній кафедрі, у відділенні підготовки (додаток І до цих Типових нормативів) та відомості щодо кількості освітніх програм, за якими у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО здійснюється підготовка військових фахівців.

Чисельність посад науково-педагогічних і педагогічних працівників у Схемі організації повинна відповідати чисельності, що зазначена в Розрахунку чисельності.

У разі зменшення чисельності осіб, які навчаються за кожною освітньою програмою (у межах 20 % чисельності, визначеної на початок навчання за цією програмою) штатна чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників не скорочується.

6. Утримання підрозділів та посад у ВВНЗ та ВВП ЗВО для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу здійснюється з урахуванням такого:

1) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за кошти Державного бюджету України) у ВВНЗ, ВВП ЗВО передбачається утримання за штатом (штатним розписом) підрозділів та посад постійного складу в межах норм, визначених цими Типовими нормативами, а також у межах ліміту чисельності, встановленого на відповідний рік.

Штатний розпис погоджують Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України, Департамент соціального забезпечення Міністерства оборони України, Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує керівник органу військового управління, якому безпосередньо підпорядкований ВВНЗ, ВВП ЗВО;

2) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням та за рахунок коштів фізичних осіб, що отримані за надання освітніх послуг у галузі вищої освіти, пов'язаних з військовою підготовкою, до штату ВВНЗ, ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО), яким передбачено утримання підрозділів та посад постійного складу для забезпечення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням, складається штатний розпис, яким передбачається утримання підрозділів та посад працівників за рахунок коштів фізичних осіб.

Такий штатний розпис погоджує орган військового управління, якому підпорядкований ВВНЗ, та затверджує Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України.

Штатний розпис ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО) погоджує Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі ВВП якого здійснюється зазначена підготовка.

Для організації та проведення зазначеної підготовки за державним замовленням на кафедрах військової підготовки та кафедрах медицини катастроф та військової медицини ЗВО передбачено утримання за штатом (штатним розписом) посад постійного складу відповідно до підпункту 1 цього пункту.

Для організації та проведення зазначеної підготовки за рахунок коштів фізичних осіб на кафедрах військової підготовки та кафедрах медицини катастроф та військової медицини ЗВО передбачено утримання посад працівників за додатковим штатним розписом за рахунок коштів фізичних осіб.

Додатковий штатний розпис кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини ЗВО погоджує Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі ВВП якого здійснюється військова підготовка;

3) для організації та проведення військової підготовки громадян за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб, що отримані за надання освітніх послуг у галузі вищої освіти, пов'язаних з військовою підготовкою, до штату ВВНЗ, ВВП ЗВО (крім кафедр військової підготовки та кафедр медицини катастроф та військової медицини) складається штатний розпис, яким передбачається утримання підрозділів та посад працівників за рахунок коштів фізичних осіб. Такий штатний розпис погоджується та затверджується згідно з підпунктом 2 цього пункту.

З метою обліку громадян, які пройшли військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу, та підготовки документів щодо присвоєння таким громадянам первинного військового звання офіцерського складу, дозволяється утримувати в штатному розписі кафедри військової підготовки посаду діловода.

У разі організації та проведення зазначеної підготовки на кафедрах військової підготовки і кафедрах медицини катастроф та військової медицини передбачається в межах ліміту чисельності, встановленого на відповідний рік, утримання за штатним розписом не більше трьох посад працівників, у тому числі: керівника ВВП ЗВО (для кафедр медицини катастроф та військової медицини - заступника керівника), посадової особи для забезпечення обліку, збереження, експлуатації, обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки ВВП ЗВО, а також (за потреби) працівника режимно-секретного органу. Такий штатний розпис погоджують Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України, Департамент соціального забезпечення Міністерства оборони України, Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України та затверджує керівник органу військового управління, якому підпорядкована відповідна кафедра.

Також складається додатковий штатний розпис кафедри військової підготовки або кафедри медицини катастроф та військової медицини ЗВО, який утримується за рахунок коштів, отриманих за надання освітніх послуг, в якому визначається решта посад для забезпечення організації та проведення військової підготовки студентів за програмою підготовки офіцерів запасу. Такий додатковий штатний розпис погоджує Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України та затверджує ректор ЗВО, на базі кафедри якого здійснюється військова підготовка.

Для здійснення підготовки за відповідними освітніми програмами за рахунок коштів фізичних осіб, що отримані за надання освітніх послуг на певному рівні вищої освіти (а також освіти - інші види), не пов'язаних з військовою підготовкою, складається штатний розпис, яким передбачається утримання підрозділів та посад працівників за рахунок коштів фізичних осіб. Такий штатний розпис погоджує Департамент військової освіти і науки Міністерства оборони України, Департамент соціального забезпечення Міністерства оборони України та затверджує командир (начальник) органу військового управління, якому підпорядкований відповідний ВВНЗ.

7. До складу тих, хто навчається у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО входять штатні - докторанти, ад'юнкти, слухачі (у тому числі клінічні ординатори, інтерни, та ті, що утримуються за примітками до штату), курсанти (у тому числі ті, що утримуються за примітками до штату), а також інші категорії, що не входять до штатної чисельності змінного складу:

слухачі заочної форми здобуття вищої освіти, слухачі курсів за рахунок військ (чотири слухачі заочної форми здобуття вищої освіти, слухачі курсів за рахунок військ прирівнюються до одного слухача);

курсанти заочної форми здобуття вищої освіти (військовослужбовці військової служби за контрактом, які не мають офіцерських звань та навчаються для здобуття вищої освіти) (чотири курсанти заочної форми здобуття вищої освіти прирівнюються до одного курсанта очної (денної) форми здобуття вищої освіти);

громадяни України, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил України (далі - Збройних Сил) (сім громадян, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, прирівнюються до одного курсанта очної (денної) форми здобуття вищої освіти);

громадяни України, які проходять базову загальновійськову підготовку у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО.

Чисельність тих, хто навчається, і не входить до штатної чисельності змінного складу, не враховується під час розроблення штатів (штатних розписів) підрозділів забезпечення, а також під час визначення кількості посад бухгалтерів фінансово-економічної служби у ВВНЗ, ВВП ЗВО.

За рішенням Міністра оборони України до складу ВВНЗ, ВВП ЗВО можуть вводитися посади офіцерів резерву для призначення курсантів, які успішно закінчили навчання на першому (бакалаврському) рівні та складатимуть вступні випробування для участі в конкурсному відборі на навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

8. Для відокремлених структурних навчальних підрозділів ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО, що утримуються на окремих штатах (штатних розписах) та дислокуються в іншому населеному пункті або на території іншого військового містечка, під час розроблення штату (штатного розпису) застосовуються норми, визначені для ВВП ЗВО та ЗФПВО, чисельність особового складу такого відокремленого структурного навчального підрозділу не враховується під час визначення показників чисельності постійного складу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО, що дислокуються на основних фондах.

У разі розміщення таких підрозділів на фондах ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО підрозділи забезпечення до їх штату не включаються, а використовуються підрозділи забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО. Для розрахунку чисельності посад цих підрозділів забезпечення враховується загальна чисельність особового складу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО, у тому числі їх відокремлених структурних навчальних підрозділів.

9. Співвідношення посад старших спеціалістів (старший офіцер, старший інженер тощо) і спеціалістів (офіцер, інженер тощо) має бути не більше ніж 1:2.

Співвідношення посад науково-педагогічних працівників кафедр ВВНЗ, ВВП ЗВО та кафедр військової підготовки (кафедр медицина катастроф та військової медицини) ЗВО наведено у додатку 2 до цих Типових нормативів.

Співвідношення посад наукових працівників визначається наказом Міністерства оборони України.

## **II. Типові нормативи для розроблення розділу тексту штату (штатного розпису) "Управління"**

1. У складі структурних підрозділів розділу тексту штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО утримуються:

командування ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

штаб ВВНЗ, ВВП ЗВО, у складі якого можуть утворюватися: відділ (відділення, група) персоналу, адміністративне відділення (група), група розвідки, відділення (група) оперативного управління, організаційно-мобілізаційне відділення (група), відділення (група) логістики, відділення (група) зв'язку та кібербезпеки, відділення (група) підготовки постійного складу, відділення оперативних чергових (для ВВНЗ, в яких здійснюється підготовка курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації з практичним виконанням польотів на аеродромі підпорядкованої військової організаційної структури або які мають підпорядковані військові організаційні структури), відділення (група) загального та довгострокового планування, відділення (група) рекрутингу;

відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва;

науково-методичний відділ (відділення) забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти ВВНЗ, ВВП ЗВО;

методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти ЗФПВО;

секретаріат вченої ради ВВНЗ, ВВП ЗВО;

навчальний відділ (навчальне відділення, навчальна частина) ВВНЗ, ВВП ЗВО, що у своєму складі може мати такі підрозділи: група психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу, навчально-методичний кабінет, група організації та супроводження дистанційної форми здобуття вищої освіти;

навчальний відділ (навчальне відділення, навчальна частина) ЗФПВО, що у своєму складі може мати навчально-методичний кабінет;

науково-організаційний відділ (відділення) ВВНЗ, ВВП ЗВО;

відділення (група) військово-технічної інформації ВВНЗ, ВВП ЗВО;

відділ (відділення, група) психологічної підтримки персоналу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

служба охорони державної таємниці ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

фінансово-економічна служба ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

юридична служба ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділення (група) комунікацій ВВНЗ та ВВП ЗВО;

редакційно-видавничий відділ (відділення, група) ВВНЗ та ВВП ЗВО;

відділення (група) безпеки військової служби ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

медична служба ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

служба охорони праці ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

служба пожежної безпеки ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО;

служби сил підтримки ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО (служба радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки, служба радіоелектронної боротьби інженерна служба, геоінформаційна служба, електротехнічна служба та інші);

логістика ВВНЗ, ВВП ЗВО;

відділення (група) логістичного забезпечення ВВП ЗВО;

група логістичного забезпечення ЗФПВО.

Структурні підрозділи логістики ВВНЗ, ВВП ЗВО складаються з:

відділення (групи) організації логістичного забезпечення;

озброєння (служба засобів ближнього бою та розвідки, служба засобів ураження, служба наземних систем озброєння, служба військової техніки, служба метрології та стандартизації, служба авіації та протиповітряної оборони, інженерно-авіаційна служба (для ВВНЗ, ВВП ЗВО, в освітньо-професійних програмах яких передбачено підготовку фахівців з організації бойового застосування безпілотних систем, їх технічного та логістичного забезпечення), авіаційно-технічна служба, служба авіаційного озброєння, електрогазова служба, служба морського ракетно-артилерійського озброєння, служба мінно-торпедного озброєння, радіотехнічна служба, шкідливо-технічна служба);

тилу (продовольча та речова служба, продовольча служба, речова служба, служба інженерно-інфраструктурного забезпечення, служба пально-мастильних матеріалів, інженерно-аеродромна служба, служба допоміжного флоту).

У штатах ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації, передбачаються структурні підрозділи "Авіація", "Служба безпеки польотів" та "Відділення сертифікації авіаційного персоналу".

Структурний підрозділ "Авіація" має у своєму складі:

льотно-методичне відділення;

інженерно-авіаційна служба;

штурманська служба;

пошуково-рятувальна та парашутно-десантна служба;

метеорологічна служба.

Типові нормативи штатних посад структурних підрозділів "Авіація", "Служба безпеки польотів" та "Відділення сертифікації авіаційного персоналу" наведено у пункті 26 додатка 3 до цих Типових нормативів.

У складі ВВНЗ та ВВП ЗВО, що мають не менше двох підпорядкованих військових організаційних структур, може утримуватися відділ підготовки військ. Типові нормативи штатних посад відділу підготовки військ наведено у пункті 19 додатка 3 до цих Типових нормативів.

У штатах ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку фахівців корабельного складу, можуть утримуватися пошуково-рятувальна служба та морська інженерна служба.

Структурні підрозділи розділу штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено в додатку 4 до цих Типових нормативів.

До складу штабу ВВНЗ, що має дві та більше підпорядковані військові організаційні структури, може вводитися посада заступника начальника штабу.

2. Типові нормативи штатних посад структурних підрозділів "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено у додатку 3 до цих Типових нормативів.

3. До складу командування ВВНЗ, ВВП ЗВО можуть вводитися окремі посади заступника начальника ВВНЗ, ВВП ЗВО з навчальної роботи та заступника начальника ВВНЗ, ВВП ЗВО з наукової роботи замість посади заступника начальника ВВНЗ, ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи за умови, якщо науковий (науково-дослідний) центр (інститут) є структурним підрозділом ВВНЗ, ВВП ЗВО із штатною чисельністю наукових працівників понад 80 посад;

посада заступника начальника ВВНЗ, ВВП ЗВО з льотної підготовки - для ВВНЗ, ВВП ЗВО, в яких здійснюється підготовка курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації, навігації та бойового застосування літальних апаратів з практичним виконанням польотів у підпорядкованих військових організаційних структурах.

4. У складі навчального відділу (навчального відділення, навчальної частини) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО:

якщо здійснюється підготовка військових фахівців більше ніж за двома спеціалізаціями, можуть додатково вводитися посади одного старшого помічника та помічника начальника відділу (навчального відділення, частини) на кожні три додаткові спеціалізації;

якщо здійснюється підготовка військових фахівців за програмами професійної військової освіти, окрім тих, для яких обсяг навчальних годин надається за рахунок освітньо-професійних програм, додатково вводяться посади одного старшого та помічника начальника відділу на кожні три освітніх програми;

якщо на курсах підвищення кваліфікації (курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації) та курсах іноземних мов навчається понад 60 слухачів, приведених до річного строку навчання, може додатково вводитися посада помічника начальника навчального відділу (навчального відділення, навчальної частини).

5. Науково-організаційний відділ ВВНЗ, ВВП ЗВО створюється за умови, якщо у їх складі є науковий (науково-дослідний) центр (інститут) або понад 1500 посад наукових працівників, науково-педагогічних працівників та тих, хто навчається. Типові нормативи штатних посад науково-організаційного відділу (відділення) наведено у пункті 10 додатка 3 до цих Типових нормативів.

За наявності у ВВНЗ (ВВП ЗВО) ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти заочною формою здобуття вищої освіти до складу науково-організаційного відділу (відділення) ВВНЗ, ВВП ЗВО вводяться посади ад'юнктів, кількість яких відповідає ліцензійному обсягу підготовки. За умови відкриття у ВВНЗ, ВВП ЗВО докторантури до складу науково-організаційного відділу (відділення) вводяться посади докторантів.

6. Чисельність штатних посад фахівців з обліку особового складу відділу (відділення, групи) персоналу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО визначається із розрахунку:

1:350 штатних посад постійного складу (офіцерського, сержантського (старшинського) та рядового складу);

1:500 штатних посад змінного складу.

Для розрахунку чисельності штатних посад фахівців з обліку особового складу, крім штатних посад постійного та змінного складу, враховується чисельність посад постійного та змінного складу, що утримуються за примітками до штату.

Чисельність інспекторів з кадрів розраховується за такою формулою:

$$N_z = N \times K_v \times K_i,$$

де  $N_z$  - загальна нормативна чисельність інспекторів з кадрів;

$N$  - нормативна чисельність інспекторів кадрів (додаток 5 до цих Типових нормативів);

$K_v$  - поправковий коефіцієнт, який враховує обсяг робіт, пов'язаних із військовозобов'язаними (додаток 5 до цих Типових нормативів);

$K_i$  - поправковий коефіцієнт, який враховує інтенсивність руху кадрів (додаток 5 до цих Типових нормативів).

У разі підпорядкування ВВНЗ, ВВП ЗВО більше трьох військових частин, що утримуються на окремих штатах, у відділі персоналу дозволяється додатково утримувати одну посаду офіцера (з обліку особового складу) на кожну 1000 посад постійного складу підпорядкованих військових організаційних структур.

7. У разі відсутності штатного підрозділу "Друкарня", що утримується за штатом або штатним розписом, редакційно-видавничий відділ (відділення, група) не створюється.

8. Організаційно-мобілізаційне відділення створюється у ВВНЗ та ВВП ЗВО за наявності мобілізаційного завдання на розгортання військових формувань, якщо приписано із запасу не менше 2000 осіб, або у разі загальної штатної чисельності постійного особового складу ВВНЗ (ВВП ЗВО) разом із підпорядкованими військовими організаційними структурами понад 2500 посад:

начальник відділення - 1 військовослужбовець;

старший офіцер - 1 військовослужбовець;

офіцер - 2 військовослужбовці;

діловод - 1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

Якщо на ВВНЗ та ВВП ЗВО не покладено мобілізаційного завдання та якщо із запасу приймається від 1000 до 2000 осіб, створюється організаційно-мобілізаційна група у складі:

начальник групи - 1 військовослужбовець;

діловод - 1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

Якщо у ВВНЗ та ВВП ЗВО із запасу приймається до 1000 осіб, до складу відділу (відділення) персоналу вводиться посада старшого офіцера.

Для виконання завдань з обробки інформації в інформаційно-аналітичній системі підтримки оборонного планування "Ресурс" до складу організаційно-мобілізаційного відділення (групи), а за відсутності такого підрозділу - до складу відділу (відділення) персоналу вводиться додаткова посада відповідального виконавця (військовослужбовець).

Якщо ВВНЗ має дві та більше підпорядкованих військових організаційних структури, у складі організаційно-мобілізаційного відділення дозволяється утримувати додаткову посаду діловода для ведення мобілізаційного діловодства (військовослужбовець або працівник Збройних Сил).

9. Служба у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО - це самостійний структурний підрозділ (посада), що утворюється для виконання завдання, спрямованого на забезпечення майном певної номенклатури та (або) послугами, координації роботи, пов'язаної з виконанням цих завдань.

Служба вводить до штату за умови, коли вона:

є складовою відповідної служби забезпечення Збройних Сил;

підзвітна начальнику по службі забезпечення органу управління вищого рівня;

організовує та здійснює заходи забезпечення майном відповідної номенклатури (відповідними послугами) або здійснює їх облік як в мирний час, так і в особливий період.

У разі наявності у ВВНЗ, ВВП ЗВО двох та більше підпорядкованих військових організаційних структур або відокремлених структурних підрозділів, які здійснюють практичне навчання курсантів за освітніми програмами льотної експлуатації, додатково може вводитися одна посада помічника начальника відповідної служби (військовослужбовець).

10. Служба охорони праці ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО створюється відповідно до Положення про службу охорони праці у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 08 грудня 2016 року N 663, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 грудня 2016 року за N 1738/29868.

11. Для оформлення, обліку, реєстрації та видачі постійних, тимчасових, одноразових, матеріальних перепусток, записок про звільнення у складі відділення (групи) безпеки військової служби дозволяється утримувати посаду техніка (працівник Збройних Сил).

За наявності у ВВНЗ, ВВП ЗВО більше двох підпорядкованих військових організаційних структур та за умови розташування ВВНЗ, ВВП ЗВО на території більш ніж двох військових містечок, до складу відділення (групи) безпеки військової служби додатково вводить посаду офіцера (зі служби військ).

У разі розташування ВВНЗ, ВВП ЗВО на території декількох військових містечок до складу відділення (групи) безпеки військової служби ВВНЗ, ВВП ЗВО додатково вводить посаду техніка на кожне військове містечко.

12. У ВВНЗ та ВВП ЗВО може створюватися відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва за умови, якщо планом проведення багатонаціональних навчань за участю підрозділів Збройних Сил на території України та їх участі у багатонаціональних навчаннях поза межами України на відповідний рік передбачено проведення відповідних навчань на фондах ВВНЗ, ВВП ЗВО або підпорядкованих їм структурних підрозділів, що утримуються на окремих штатах. Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) міжнародного військового співробітництва ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у пункті 5 додатка 3 до цих Типових нормативів.

13. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, штатна чисельність військовослужбовців та працівників Збройних Сил яких становить понад 2500 посад, створюється відділ навчально-лабораторного забезпечення. Типові нормативи штатних посад відділу навчально-лабораторного забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, штатна чисельність військовослужбовців та працівників яких складає понад 2500 посад наведено у пункті 27 додатка 3 до цих Типових нормативів.

14. До складу служби інженерно-інфраструктурного забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО вводить посаду техніка (військовослужбовець або працівник Збройних Сил) за наявності загальної площі будівель 10000 кв. м, у подальшому на кожні 15000 кв. м площі будівель додатково вводить посаду.

### **III. Типові нормативи для розроблення розділу тексту штату "Основні підрозділи" ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу**

1. Структурні підрозділи ВВНЗ та ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу, в розділі штату "Основні підрозділи" наведено у додатку 6 до цих Типових нормативів.

2. У складі основних підрозділів ВВНЗ, ВВП ЗВО утримуються: інститути, факультети, кафедри, навчальні загони, навчальні курси, курси професійної військової освіти, курси підвищення кваліфікації (курси перепідготовки та підвищення кваліфікації), курси іноземних мов, наукові (науково-дослідні) центри, підрозділ імітаційного моделювання, науково-дослідні підрозділи, бібліотеки.

За рішенням Міністра оборони України в складі ВВНЗ, ВВП ЗВО може створюватися навчальний підрозділ з мовної підготовки. Його структура та чисельність визначаються конкретно для кожного ВВНЗ, ВВП ЗВО залежно від завдань, які на них покладено.

У складі ВВНЗ, ВВП ЗВО (інституту, факультету, кафедри, кафедри військової підготовки або кафедри медицини катастроф та військової медицини, які утримуються за штатом) може створюватися науково-дослідна лабораторія. Структура, склад та чисельність такої науково-дослідної лабораторії визначаються наказом Міністерства оборони України.

3. Типові нормативи штатних посад управління факультету ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у додатку 7 до цих Типових нормативів. Типові нормативи штатних посад навчального загону та навчального курсу ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у додатку 8 до цих Типових нормативів. Типові нормативи штатних посад бібліотеки ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у додатку 9 до цих Типових нормативів.

4. Факультет (інститут) - основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО, що об'єднує не менше як три кафедри.

Факультет (інститут) ВВНЗ та ВВП ЗВО має у своєму складі управління, кафедри та відділення підготовки (інструкторів).

У факультетах (інститутах) ВВНЗ та ВВП ЗВО, якщо навчальними планами та програмами передбачено проведення практичних занять з навчальних дисциплін загальновійськової, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки на озброєнні, військовій техніці в польових

умовах (на аеродромах), які становлять не менше 30 % аудиторних годин, може вводитися посада заступника начальника факультету (інституту) (військовослужбовець).

5. Кафедра - базовий структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО, до складу якого входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем роботи, і не менш як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

До складу кафедри можуть додатково включатися науково-педагогічні працівники за рахунок інших джерел фінансування (на штатному розписі) понад її мінімальну чисельність.

Основними посадами науково-педагогічних працівників кафедри ВВНЗ, ВВП ЗВО та кафедри військової підготовки (кафедри медицини катастроф та військової медицини) ЗВО є:

начальник (завідувач) кафедри - військовослужбовець (працівник Збройних Сил);

заступник начальника кафедри - військовослужбовець;

професор - військовослужбовець або працівник Збройних Сил;

доцент - військовослужбовець або працівник Збройних Сил;

старший викладач (старший викладач ЗВО) - військовослужбовець (працівник Збройних Сил);

викладач (викладач ЗВО) - військовослужбовець (працівник Збройних Сил);

асистент - військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

Посада завідувача кафедри передбачається за умови, що у складі кафедри відсутні посади військовослужбовців.

Співвідношення посад науково-педагогічних працівників кафедр ВВНЗ, ВВП ЗВО та кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО наведено у додатку 2 до цих Типових нормативів.

Якщо у складі кафедри 30 і більше посад науково-педагогічних працівників, може утримуватися два заступники начальника кафедри (військовослужбовець).

Для кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО співвідношення посад науково-педагогічних працівників відповідають нормативам, визначеним для науково-педагогічних працівників першого (бакалаврського) рівня.

Співвідношення посад науково-педагогічних працівників визначається в цілому за ВВНЗ, ВВП ЗВО з урахуванням рівнів вищої освіти, за якими здійснюється підготовка фахівців.

6. Для забезпечення проведення навчальних занять до складу кафедр можуть включатися допоміжні підрозділи.

Структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедр залежить від галузі знань, за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти на кафедрах.

У складі кафедр, що проводять підготовку з гуманітарних, соціальних та поведінкових наук, управління та адміністрування, права, можуть створюватися навчальні кабінети, при цьому штатна чисельність навчально-допоміжного складу навчальних кабінетів визначається із розрахунку, що вона становить не більше 20 % загальної чисельності науково-педагогічних працівників кафедри.

У складі кафедр, що проводять підготовку з природничих наук, математики, інформаційних технологій, механічної та електричної інженерії, можуть створюватися навчальні лабораторії та навчальні кабінети, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності науково-педагогічних працівників кафедри.

У складі кафедр, що проводять підготовку з воєнних наук, можуть створюватися навчально-командні пункти, навчально-тренувальні, навчально-лабораторні комплекси та навчальні кабінети.

Навчально-командний пункт (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних відповідною апаратурою та технікою, необхідною для проведення тактичних (тактико-спеціальних) занять, командно-штабних навчань, а також вдосконалення практичних навичок з питань підготовки та ведення операцій (бойових дій), управління військами (силами) та їх всебічного забезпечення.

Навчально-тренувальний комплекс (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних тренажерами, розгорнутими зразками озброєння та військової техніки, необхідними для відпрацювання практичних, лабораторних, тактичних (тактико-спеціальних), групових занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо застосування, експлуатації, ремонту озброєння та військової техніки.

У складі навчально-тренувального комплексу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту ВВНЗ, ВВП ЗВО дозволяється утримувати посади інструкторів з фізичної підготовки і спорту (військовослужбовець), інструкторів з бойової армійської системи (військовослужбовець).

За наявності у ВВНЗ, ВВП ЗВО басейну з площею дзеркала води більше 200 м<sup>2</sup>, або стадіону з кількістю більше 1500 місць для глядачів, або спортивних залів з площею більше 200 м<sup>2</sup>, у складі навчально-тренувального комплексу кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту дозволено утримувати посади завідувачів (працівники Збройних Сил) фізкультурно-спортивних споруд: басейну, стадіону, бази спортивної.

У складі кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту ВВНЗ, ВВП ЗВО можуть створюватися групи фізкультурно-спортивної реабілітації.

Навчально-лабораторний комплекс (ВВНЗ, ВВП ЗВО) - комплекс спеціалізованих приміщень, обладнаних зразками озброєння та військової техніки, їх розрізними та навчально-діючими вузлами, агрегатами, блоками, спеціалізованими навчально-діючими стендами для відпрацювання



лабораторних, практичних занять з навчальних дисциплін загальнопрофесійної, військово-професійної, військово-спеціальної підготовки, а також вдосконалення практичних навичок щодо ремонту та експлуатації.

Для забезпечення проведення практичної частини базової загальновійськової підготовки до складу кафедри ВВНЗ, ВНП ЗВО (кафедри військової підготовки ЗВО), на яку покладається ця підготовка, за потреби може вводитися відділення (група) підготовки у складі:

начальник відділення (групи) - 1 (офіцер);

інструктор (старший інструктор) (офіцер) - 1 посада на 10 осіб, які проходять базову загальновійськову підготовку.

Якщо навчальна матеріально-технічна база навчально-тренувального, навчально-лабораторного комплексу використовується для забезпечення практичних, групових, лабораторних, тактико-спеціальних занять більше ніж однією кафедрою факультету, то такі комплекси можуть створюватися в підпорядкуванні управління факультету. Чисельність такого комплексу повинна відповідати вимогам, зазначеним в абзаці п'ятому цього пункту.

Типовими штатними посадами навчально-командних пунктів, навчально-тренувальних, навчально-лабораторних комплексів ВВНЗ та ВНП ЗВО є:

начальник пункту (комплексу) - військовослужбовець;

начальник групи (за умови, якщо пункт (комплекс) має у своєму складі дві та більше групи) - військовослужбовець;

інструктор - військовослужбовець;

інженер - військовослужбовець або працівник Збройних Сил;

технік - військовослужбовець або працівник Збройних Сил;

лаборант - працівник Збройних Сил.

Типовими штатними посадами навчальної лабораторії кафедри ВВНЗ та ВНП ЗВО є:

завідувач лабораторії - працівник Збройних Сил;

інженер - працівник Збройних Сил;

технік - працівник Збройних Сил;

лаборант - працівник Збройних Сил.

Типовими штатними посадами навчального кабінету кафедри ВВНЗ та ВНП ЗВО є:

начальник (завідувач) кабінету - військовослужбовець (працівник Збройних Сил);

лаборант - працівник Збройних Сил.

7. За умови, якщо програмами підготовки передбачено проведення комплексних практичних польових занять (тактико-спеціальних, тактичних, та інших) не менше ніж 30 % від загального обсягу підготовки у складі факультетів (інститутів) можуть створюватися відділення підготовки. У відділеннях підготовки дозволяється утримувати посади старших інструкторів (військовослужбовець), інструкторів (військовослужбовець), сержантів-інструкторів (військовослужбовець). Чисельність інструкторів визначається із розрахунку один старший інструктор та два інструктори на одну освітньо-професійну програму факультету. Чисельність сержантів-інструкторів не повинна перевищувати 75 % чисельності старших інструкторів та інструкторів.

Для вдосконалення та закріплення мовних навичок у тих, хто навчається, у складі основних підрозділів дозволяється утримувати відділення підготовки з іноземних мов. Таке відділення складається зі старших інструкторів (військовослужбовець) та інструкторів (військовослужбовець) із розрахунку один старший інструктор та два інструктори на 250 - 300 штатних посад тих, хто навчається. Інструктори залучаються як помічники керівника заняття для розвитку комунікативних навичок з мовлення та аудіювання.

8. Навчальні курси можуть об'єднуватися в навчальні загони. В навчальних загонах дозволяється утримувати посади: командира загону (військовослужбовець), заступника командира загону (військовослужбовець), заступника командира загону з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець), головного сержанта (військовослужбовець).

За погодженням з органом військового управління, якому підпорядковано ВВНЗ, ВНП ЗВО, та Департаментом військової освіти і науки Міністерства оборони України навчальні курси можуть утворюватися у складі факультетів. У такому разі до управління факультету може вводитися посада заступника начальника факультету з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець).

9. На навчальних курсах (в навчальних підрозділах) дозволяється утримувати:

посаду заступника начальника курсу з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець) (на 1 - 2 курсах навчання);

посаду головного сержанта (військовослужбовець) (на кожному курсі навчання);

посаду сержанта із матеріального забезпечення (військовослужбовець) (на кожному курсі навчання);

зі складу курсантів (слухачів) позаштатні посади командирів груп (навчальних) на кожні 24 - 30 курсантів (слухачів) та командирів відділень на кожні 8 - 10 курсантів (слухачів).

10. Структура, склад та чисельність наукових підрозділів визначаються наказом Міністерства оборони України.

11. У складі ВВНЗ та ВНП ЗВО можуть створюватися курси професійної військової освіти, курси заочної форми здобуття вищої освіти, курси підвищення кваліфікації (курси перепідготовки та підвищення кваліфікації), курси іноземних мов та курси підготовки військовослужбовців-

іноземців.

Типовими штатними посадами постійного складу курсів професійної військової освіти, курсів заочної форми здобуття вищої освіти, курсів підвищення кваліфікації (курсів перепідготовки та підвищення кваліфікації) військовослужбовців, працівників Збройних Сил та державних службовців Міністерства оборони України та Збройних Сил ВВНЗ та ВВП ЗВО є начальник курсів, курсовий офіцер.

В особливий період на курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації та курсах професійної військової освіти може утримуватися посада заступника начальника курсів з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець) та сержанта із матеріального забезпечення (військовослужбовець).

Посада курсового офіцера (військовослужбовець) вводиться за умови, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до річного строку навчання, становить не менше 50 осіб.

Посада начальника курсів (військовослужбовець) вводиться за умови, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до річного строку навчання, становить не менше 80 осіб.

В особливий період посада курсового офіцера вводиться за умови, якщо штатна чисельність тих, хто навчається, становить не менше 50 осіб (офіцерів призваних під час мобілізації на особливий період, офіцерів за призовом та військовослужбовців військової служби за контрактом з вищою освітою для здобуття первинного офіцерського звання).

В особливий період посади начальника курсів (військовослужбовець), заступника начальника курсів з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець) та сержанта із матеріального забезпечення (військовослужбовець) вводиться за умови, якщо штатна чисельність тих, хто навчається, становить не менше 80 осіб. Надалі чисельність таких посад визначається з розрахунку 1 посада на кожні 160 осіб з числа тих, хто навчається (змінний склад).

До змінного складу курсів професійної військової освіти, курсів заочної форми здобуття вищої освіти, курсів підвищення кваліфікації (курсів перепідготовки та підвищення кваліфікації) належать слухачі та курсанти.

Курси іноземних мов створюються згідно з наказами Міністерства оборони України про прийом слухачів на курси іноземних мов у Збройних Силах України на відповідний період навчання.

Посада начальника курсів іноземних мов (військовослужбовець) вводиться за умови, якщо чисельність слухачів курсів, приведених до річного строку навчання, становить не менше 80 осіб.

Курси підготовки військовослужбовців-іноземців створюються у ВВНЗ та ВВП ЗВО на підставі міжнародних договорів та контрактів.

Адміністративно-командний склад, науково-педагогічні працівники, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад та обслуговуючий персонал, які забезпечують підготовку військовослужбовців-іноземців, утримуються відповідно до цих Типових нормативів на додатковому штатному розписі за рахунок коштів, що надходять до спеціального фонду Міноборони за надані послуги з підготовки військовослужбовців-іноземців.

12. У ВВНЗ, ВВП ЗВО за умови, якщо чисельність тих, хто навчається на курсах професійної військової освіти, курсах підвищення кваліфікації (курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації) та/або на курсах іноземних мов, приведена до річного строку навчання, становить 400 та більше осіб змінного складу, може створюватися центр підвищення кваліфікації, при цьому кількість курсів підвищення кваліфікації має становити не менше трьох.

Типові нормативи штатних посад управління центру підвищення кваліфікації наведено у додатку 10 до цих Типових нормативів.

В особливий період до складу центру підвищення кваліфікації може вводиться посада офіцера-психолога.

13. Структура та чисельність посад підрозділу імітаційного моделювання ВВНЗ, ВВП ЗВО визначаються з урахуванням обсягів та напрямів підготовки.

14. До складу ВВНЗ та ЗВО можуть входити факультет військової підготовки, кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини.

15. Факультет військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО може створюватися за умови, якщо до його складу входить не менше трьох кафедр і на ньому навчається не менше ніж 1400 осіб за програмою підготовки офіцерів запасу.

Для факультету військової підготовки до штату ВВНЗ та ВВП ЗВО включаються посади для забезпечення підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил).

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб розробляється штатний розпис факультету військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО, на якому утримуються працівники.

Структура факультету військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО складається з управління та основних підрозділів.

Основними підрозділами факультету є кафедри та навчальні підрозділи тих, хто навчається на факультеті.

У складі навчальних підрозділів формуються навчальні групи тих, хто навчається на факультеті, які об'єднуються в навчальні курси.

Типові нормативи штатних посад управління факультету військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО та навчальних курсів факультету військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у додатку 11 до цих Типових нормативів.

16. Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб виконання обов'язків начальника курсу покладається на одного із старших викладачів, а курсового офіцера - на одного з викладачів, при цьому обсяг навчального навантаження цих посадових осіб зменшується на 10 %.

Основні посади науково-педагогічних працівників кафедр факультету військової підготовки, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу визначаються відповідно до пунктів 6 та 7 цього розділу.

17. Кафедра військової підготовки ВВНЗ та ВВП ЗВО може створюватися та утримуватися за штатом за умови, якщо до її складу входить не менше п'яти посад науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем служби (роботи).

Навчальні підрозділи кафедри військової підготовки складаються з навчальних груп тих, хто навчається на кафедрі, які об'єднуються в навчальні курси.

Для кафедри військової підготовки до штату ВВНЗ та ВВП ЗВО включаються посади для забезпечення підготовки офіцерів запасу за державним замовленням (за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на утримання Збройних Сил).

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб розробляється штатний розпис кафедри військової підготовки ВВНЗ та ВВП ЗВО, на якому утримуються працівники.

Структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедри визначаються відповідно до пункту 7 цього розділу.

18. Факультет військової підготовки ЗВО може створюватися за умови, якщо до його складу входить не менше трьох кафедр і на ньому здійснюється підготовка військових фахівців, у тому числі офіцерів запасу.

До штату управління факультету військової підготовки ЗВО включаються структурні підрозділи та посади відповідно до розділу II цих Типових нормативів для ВВП ЗВО.

Основними підрозділами факультету є кафедри та навчальні підрозділи тих, хто навчається на факультеті.

На навчальних курсах (в навчальних підрозділах) факультету військової підготовки ЗВО дозволяється утримувати зі складу курсантів (слухачів) позаштатні посади командирів груп (навчальних).

Типові нормативи штатних посад навчальних курсів визначені у пункті 2 додатка 8 до цих Типових нормативів.

Основні посади науково-педагогічних працівників кафедр факультету військової підготовки, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу визначаються відповідно до пунктів 6 та 7 цього розділу.

19. Кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО створюються, якщо до їх складу входить не менше п'яти посад науково-педагогічних працівників, для яких кафедра є основним місцем служби (роботи).

Кафедра військової підготовки і кафедра медицини катастроф та військової медицини ЗВО утримуються за штатом (штатним розписом).

До штату (штатного розпису) цих кафедр включаються посади для забезпечення підготовки військових фахівців, у тому числі офіцерів запасу, за державним замовленням.

До штату управління зазначених кафедр включаються структурні підрозділи та посади відповідно до розділу II цих Типових нормативів для ВВП ЗВО.

Основні посади науково-педагогічних працівників, структура допоміжних підрозділів та чисельність інженерно-технічного, навчально-допоміжного складу кафедр визначаються відповідно до пунктів 6, 7 цього розділу.

На навчальних курсах (в навчальних підрозділах) кафедри військової підготовки і кафедри медицини катастроф та військової медицини ЗВО дозволяється утримувати зі складу курсантів (слухачів) позаштатні посади командирів груп (навчальних).

Типові нормативи штатних посад навчальних курсів наведені в додатку 8 до цих Типових нормативів.

Для забезпечення підготовки офіцерів запасу за рахунок коштів фізичних осіб до штату (штатного розпису) кафедр розробляється додатковий штатний розпис.

У разі відсутності підготовки військових фахівців за державним замовленням до штатного розпису кафедр можуть включатися посади відповідно до підпункту 3 пункту 6 розділу I цих Типових нормативів.

20. У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку осіб за військово-медичними спеціальностями, може створюватися заклад охорони здоров'я (як структурний підрозділ ВВНЗ та ВВП ЗВО) за умови, що вищезазначене передбачено Переліком закладів охорони здоров'я в системі Міністерства оборони України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 23 березня 2017 року № 168, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 18 квітня 2017 року за № 511/30379. При цьому фонди таких закладів охорони здоров'я (госпіталів, військово-медичних центрів) використовуються не менше ніж на 50 % для забезпечення клінічної підготовки змінного складу ВВНЗ та ВВП ЗВО.

Однопрофільна кафедра, науковий (науково-дослідний) відділ, лабораторія вищого військового медичного навчального закладу та військового медичного навчального підрозділу медичного закладу вищої освіти (науково-дослідного інституту (центру)), яка співпрацює з відділенням - основною організаційною одиницею закладу охорони здоров'я для надання медичної допомоги, наукової та навчально-виховної роботи, називається клінікою.

#### **IV. Типові нормативи для розроблення розділу тексту штату "Основні підрозділи" ЗФПВО, які здійснюють підготовку на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра (молодшого бакалавра)**

1. Структурні підрозділи ЗФПВО, які здійснюють підготовку на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра (молодшого бакалавра) у розділі штату "Основні підрозділи" наведено у додатку 12 до цих Типових нормативів.

2. У складі основних підрозділів військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ, військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО (далі - військовий коледж) утримуються: відділення, навчальні курси, циклові комісії. У разі підготовки у військовому коледжі фахівців з вищою освітою можуть утворюватися кафедри.

3. Відділення - це основний організаційний і навчально-методичний структурний підрозділ військового коледжу, який здійснює підготовку військових фахівців на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра, що об'єднує навчальні підрозділи з однієї або кількох спеціальностей, циклові комісії та інші підрозділи.

Відділення створюється за умови включення до його складу не менше трьох циклових комісій.

Відділення складається з управління, навчальних курсів та циклових комісій.

Типові нормативи штатних посад управління та навчальних курсів відділення військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ, військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО наведено у додатку 13 до цих Типових нормативів.

4. На навчальних курсах дозволяється утримувати:

посаду сержанта із матеріального забезпечення (військовослужбовець) (на кожному курсі навчання);

зі складу курсантів позаштатні посади командирів груп (навчальних) на кожні 24 - 30 курсантів та командирів відділень на кожні 8 - 10 курсантів.

5. Циклова комісія - це структурний підрозділ військового коледжу, що провадить освітню, методичну діяльність за певною спеціальністю (освітньою програмою), групою спеціальностей однієї або споріднених галузей.

Циклова комісія створюється за умови, якщо до її складу входить не менше п'яти педагогічних працівників, для яких циклова комісія військового коледжу є основним місцем служби (роботи). До складу циклових комісій можуть включатися педагогічні працівники за рахунок інших джерел фінансування (на штатному розписі).

Основними посадами педагогічних працівників циклових комісій є:

начальник (голова) циклової комісії - військовослужбовець (працівник Збройних Сил) (у разі відсутності в складі циклової комісії військовослужбовців);

заступник начальника (голови) циклової комісії - військовослужбовець (працівник Збройних Сил);

старший викладач - військовослужбовець або працівник Збройних Сил;

викладач - військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

сержант-інструктор (інструктор) - військовослужбовець

Нормативи чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр) військового коледжу наведено у додатку 14 до цих Типових нормативів.

Якщо у складі циклової комісії 30 і більше посад педагогічних працівників, передбачаються два заступники начальника (голови) циклової комісії.

6. Залежно від типу циклової комісії визначаються структура допоміжних підрозділів і чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу.

У складі циклових комісій можуть створюватися навчальні кабінети, при цьому штатна чисельність навчально-допоміжного складу навчальних кабінетів визначається із розрахунку, що становить не більше 20 % загальної чисельності педагогічних працівників циклових комісій.

У складі природничих циклових комісій та циклових комісій точних наук можуть створюватися навчальні лабораторії, при цьому загальна чисельність інженерно-технічного та навчально-допоміжного складу не повинна перевищувати штатної чисельності педагогічних працівників циклових комісій.

У складі циклових комісій тактичних, тактико-спеціальних дисциплін можуть створюватися навчально-тренувальні комплекси та навчальні кабінети.

У складі циклових комісій з військово-технічних, військово-спеціальних дисциплін можуть створюватися навчально-тренувальні, навчально-лабораторні комплекси та навчальні кабінети.

Якщо навчальна матеріально-технічна база навчально-тренувального, навчально-лабораторного комплексу використовується для забезпечення практичних, групових, лабораторних, тактико-спеціальних занять більше ніж однією цикловою комісією (кафедрою) відділення, такі комплекси можуть створюватися у підпорядкуванні начальника відділення.

Типові штатні посади навчально-тренувальних, навчально-лабораторних комплексів, навчальних лабораторій, навчальних кабінетів циклової комісії військового коледжу визначаються відповідно до пункту 6 розділу III цих Типових нормативів.

Якщо військовий коледж ВВНЗ (військового інституту ЗВО) утримується на спільних фондах та використовує навчальну матеріально-технічну базу цих закладів, допоміжні підрозділи та інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад до складу циклових комісій (кафедр) не включаються.

7. У ЗФПВО, які здійснюють підготовку на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра можуть створюватися курси підвищення кваліфікації, курси іноземних мов на підставі наказів Міністерства оборони України.

Посада начальника курсів підвищення кваліфікації (курсів іноземних мов) (військовослужбовець) вводиться за умови, якщо чисельність тих, хто навчається, приведена до річного строку навчання, становить не менше 80 осіб.

8. У закладах фахової передвищої військової освіти створюються курси підготовки військовослужбовців-іноземців на підставі міжнародних договорів та контрактів.

Адміністративно-командний склад, педагогічні працівники, інженерно-технічний, навчально-допоміжний склад, що забезпечує підготовку військовослужбовців-іноземців, утримується відповідно до цих Типових нормативів на додатковому штатному розписі за рахунок коштів, що надходять до спеціального фонду Міністерства оборони України за надані послуги з підготовки військовослужбовців-іноземців.

9. Типовий норматив штатних посад бібліотеки ЗФПВО наведено у додатку 9 до цих Типових нормативів.

#### **V. Типові нормативи для розроблення розділу тексту штату "Підрозділи забезпечення" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО**

1. У складі структурних підрозділів забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО можуть утримуватися:

полк, (батальйон, рота, взвод) забезпечення освітнього процесу;

батальйон (рота, взвод) логістичного забезпечення;

рота (взвод, відділення) охорони;

інформаційно-комунікаційний вузол;

група відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони);

інформаційно-обчислювальний центр (відділення (група) програмно-технічного забезпечення);

навчально-виробнича (ремонтна) майстерня;

їдальня (офіцерська, курсантська, солдатська, льотного складу);

лазарет (медичний пункт);

поліклініка;

військовий оркестр;

клуб;

контрольно-технічний пункт;

пункт заправки паливом;

підрозділ воєнізованої охорони;

підрозділ сторожової охорони (утримується за штатним розписом);

пожежний підрозділ.

Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО у розділі штату "Підрозділи забезпечення" наведено у додатку 15 до цих Типових нормативів.

2. Взвод навчальних засобів (взвод забезпечення підготовки, взвод навчально-бойового озброєння та техніки), ланка навчальних плавзасобів, навчальне судно (корабель, катер) - основні структурні підрозділи забезпечення освітнього процесу, у складі яких утримується озброєння та військова техніка для підготовки військових фахівців відповідного напрямку.

Структура та чисельність особового складу підрозділів забезпечення освітнього процесу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО визначаються з огляду на кількість та зразки озброєння, військової техніки, необхідні для забезпечення проведення навчальних занять (навчальних польотів), передбачених навчальними планами та програмами.

Чисельність та склад екіпажу (обслуги) визначаються відповідними нормами утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні та в окремих структурах Міноборони і Збройних Сил. Чисельність екіпажу (обслуги) визначається скорочена (мінімально необхідна), завдання решти екіпажу (обслуги) виконує змінний склад ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО.

Для навчання водінню кількість автомобілів визначається як частка від ділення: чисельник - добуток кількості осіб, що навчаються за рік, на кількість годин, відведених програмою на одну особу, що навчається, знаменник - річний фонд робочого часу інструктора відповідно до статті 50 Кодексу законів про працю України.

Наприклад: кількість осіб, що навчається, - 300 чоловік, кількість годин, відведених на водіння за рік - 50. Річний фонд робочого часу інструктора - 1000 годин на рік  $(300 \times 50) / 1000 = 15$  автомобілів.

Організаційно підрозділи забезпечення освітнього процесу можуть об'єднуватись у відповідні підрозділи (військові частини), а саме:

взводи навчальних засобів (взвод забезпечення підготовки, взвод навчально-бойового озброєння та техніки), - у роті (батареї), роти (батареї) - у батальйони (дивізійони), батальйони (дивізійони) - у полк;

навчальні судна (кораблі, катери) - у ланку суден забезпечення.

У складі підрозділів забезпечення освітнього процесу ВВНЗ та ВВП ЗВО можуть створюватися тренувальні комплекси (полігони), які призначені для забезпечення проведення занять з тактичних, тактико-спеціальних дисциплін, практичної підготовки військових фахівців з виконанням вправ стрільби і водіння бойових машин, а також нормативів у діях на озброєнні та військовій техніці.

До складу полігонів належать навчальні тактичні поля, стрільбища (вогневі містечка), директриси, танкодроми (автодроми), відділення (групи) зв'язку.

У складі підрозділів забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців фізичної підготовки і спорту, може утримуватися спортивний (військово-спортивний) комплекс.

Для обслуговування навчань (стрільб) у складі лазарету (медичного пункту) дозволяється утримувати додаткові посади фельдшера, водія-санітара та санітарний автомобіль.

У складі роти забезпечення освітнього процесу дозволяється утримувати одну посаду офіцера (за умови наявності офіцерських посад в нормах утримання особового складу на штатній техніці, яка є в зазначеному підрозділі) та одну посаду старшого бойового медика.

У ВВНЗ та ВВП ЗВО авіаційного профілю створюються навчальні аеродроми (авіаційні полігони).

У складі підрозділів забезпечення освітнього процесу ВВНЗ, ВВП ЗВО, в освітньо-професійних програмах яких передбачено підготовку фахівців з організації бойового застосування безпілотних систем, їх технічного та логістичного забезпечення, дозволяється утримувати групу забезпечення польотів у складі:

начальник групи - військовослужбовець;

інженер - військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

У ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку фахівців, служба яких безпосередньо пов'язана зі стрибками з парашутом, до складу підрозділів забезпечення освітнього процесу включаються:

відділення десантного забезпечення в такому складі:

командир відділення - військовослужбовець;

старший майстер - військовослужбовець;

майстер (2 посади) - військовослужбовець;

ремонтна майстерня спеціальної техніки в такому складі:

начальник майстерні - військовослужбовець;

старший майстер-приладник - військовослужбовець;

старший майстер - військовослужбовець;

майстер (2 посади) - військовослужбовець.

3. У ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО можуть створюватися підрозділи логістичного забезпечення.

До підрозділів логістичного забезпечення включаються підрозділи підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу, підрозділи технічного обслуговування та ремонту та підрозділи тилового забезпечення.

До підрозділів підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу включається особовий склад та автомобільна техніка.

Організаційно особовий склад та автомобільна техніка об'єднуються в автомобільні взводи (відділення). Типові нормативи штатних посад автомобільного взводу (відділення) наведено у додатку 16 до цих Типових нормативів.

Якщо кількість автомобільної техніки понад 40 одиниць, взводи (не менше двох) можуть організаційно об'єднуватись у роту.

До складу командування роти може бути включено посаду заступника командира роти з озброєння (військовослужбовець) або старшого техніка роти (військовослужбовець військової служби за контрактом осіб сержантського і старшинського складу), головного сержанта (військовослужбовець), сержанта із матеріального забезпечення (військовослужбовець).

Кількість автомобільної техніки підрозділів підвозу матеріальних засобів, боєприпасів та перевезення особового складу визначається із розрахунку:

для господарсько-побутового обслуговування на кожні 30 осіб змінного складу - 1 автомобіль. Для перевезення майна для 1/3 автомобілів передбачаються причепа або 1 автомобіль на 100 чоловік змінного складу.

Для забезпечення службової діяльності дозволяється включати до штатів ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО легкові автомобілі.

Нормативи кількості легкових автомобілів для забезпечення службової діяльності ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено у додатку 17 до цих Типових нормативів. Легкові автомобілі, які є складовою частиною озброєння, або призначені для забезпечення освітнього процесу, включаються до штатів ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО понад встановлений норматив.

4. Підрозділи технічного обслуговування та ремонту включаються до штату ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО відповідно до таких нормативів:

якщо чисельність одиниць автомобільної техніки становить від 25 до 70, до штату може включатися відділення технічного обслуговування автомобільної техніки;

якщо утримується понад 70 одиниць автомобільної техніки, до штату може включатися взвод технічного обслуговування автомобільної техніки.

Для контролю за експлуатацією автотранспортних засобів до складу підрозділів забезпечення включається посада начальника контрольно-технічного пункту (військовослужбовець).

5. У ВВП ЗВО, які не мають автомобільних парків, замість автомобільного взводу та відділення технічного обслуговування дозволяється утримувати підрозділ "Гараж". Типові нормативи штатних посад підрозділу "Гараж" наведено у додатку 18 до цих Типових нормативів.

6. Для ремонту стрілецької зброї дозволяється включати до штатів ВВНЗ, ВВП ЗВО ремонту майстерню стрілецької зброї.

7. Основними підрозділами тилового забезпечення ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО є господарчий взвод, склади, їдальня (курсантська, солдатська, льотного складу), майстерні (ремонтна речового майна, ремонтна майстерня), лазня тощо.

У складі господарчого взводу дозволяється утримувати підсобних робітників та особовий склад для експлуатації спеціальних автомобілів.

Працівники, що обслуговують комунальні споруди (устаткування) та зайняті обслуговуванням і поточним ремонтом будівель і споруд утримуються за штатним розписом.

У складі підрозділів тилового забезпечення відповідно до штатних нормативів Міноборони дозволяється утримувати за штатними розписами посади прибиральників службових приміщень.

До складів ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО входять: склад військової техніки та наземних систем озброєння, склад військової техніки, склад наземних систем озброєння, склад засобів ближнього бою та розвідки, склад засобів ураження, склад авіаційного озброєння, склад морського ракетно-артилерійського озброєння, склад мінно-торпедного озброєння, склад радіотехнічного озброєння, склад авіаційних боєприпасів, склад засобів зв'язку, продовольчий склад, речовий склад, склад схем та топографічних карт, склад шкіперо-технічного майна, склад корабельно-електромеханічного майна, склад пального та мастильних матеріалів, склад майна служби інженерно-інфраструктурного забезпечення, склад військово-технічного майна, склад матеріально-технічного забезпечення та склад майна радіаційного, хімічного, біологічного захисту. Типові нормативи штатних посад складів наведено у додатку 19 до цих Типових нормативів.

Склад військової техніки та наземних систем озброєння може створюватися за умови, якщо чисельність автомобільної та бронетанкової техніки відповідно не достатня для створення окремих складів.

Склад авіаційних боєприпасів може створюватися, якщо ВВНЗ та ВВП ЗВО здійснюють підготовку військових фахівців авіаційних освітніх програм та в підрозділах забезпечення передбачено бойову (учбово-бойову) авіаційну техніку.

Склад морського ракетно-артилерійського озброєння, склад мінно-торпедного озброєння, склад радіотехнічного озброєння, склад шкіперо-технічного майна, склад корабельно-електромеханічного майна може утворюватися у ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку за морськими освітніми програмами та в підрозділах забезпечення яких передбачені бойові кораблі та катери.

Для утримання матеріальних запасів на особливий період можуть створюватися склади недоторканих запасів.

Чисельність особового складу їдальні ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО визначається відповідно до норм утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні, в окремих структурах Збройних Сил та штатного нормативу на утримання обслуговуючого персоналу їдальні (з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій) Збройних Сил.

За умов дислокації (тимчасової дислокації в особливий період) підрозділів ВВНЗ, ВВП ЗВО в різних населених пунктах (різних військових містечках в межах одного населеного пункту) дозволяється додатково створювати структурні підрозділи "Їдальня" з розрахунку один на кожне місце дислокації (військове містечко), де здійснюється приготування їжі. При цьому кількість сховищ продовольчого складу має відповідати кількості структурних підрозділів "Їдальня".

Якщо у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО організовано харчування особового складу за аутсорсингом, структурний підрозділ "Їдальня" не створюється.

Типові нормативи штатних посад ремонтної майстерні речового майна ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у додатку 20 до цих Типових нормативів.

За відсутності необхідної чисельності посад курсантів підрозділ "Ремонтна майстерня речового майна" не створюється.

8. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВВП ЗВО та військового оркестру ВВНЗ і ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво", наведено у додатку 21 до цих Типових нормативів.

9. Інформаційно-комунікаційний вузол ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО створюється відповідно до схеми організації зв'язку залежно від типу основного озброєння та військової техніки зв'язку.

У ВВНЗ, ВВП ЗВО, підрозділ зв'язку якого забезпечує регіональний (гарнізонний) зв'язок в загальній системі зв'язку Збройних Сил, створюється інформаційно-комунікаційний вузол у складі двох інформаційно-комунікаційних центрів.

Типові нормативи штатних посад інформаційно-комунікаційного вузла ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено у пункті 1 додатка 22 до цих Типових нормативів.

До складу підрозділів інформаційно-комунікаційного вузла можуть включатися інші посади з урахуванням кількості відповідної техніки зв'язку та автоматизації, що визначена штатом, табелем до штату, нормами забезпечення та завданням.

Типові нормативи штатних посад групи відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено у пункті 2 додатка 22 до цих Типових нормативів.

10. У ВВНЗ, штатна чисельність військовослужбовців та працівників Збройних Сил яких становить понад 2500 посад, створюється інформаційно-обчислювальний центр. Склад інформаційно-обчислювального центру визначається конкретно для кожного ВВНЗ залежно від завдань, які на них покладено.

Типові нормативи штатних посад відділення (групи) програмно-технічного забезпечення наведені у додатку 23 до цих Типових нормативів.

11. Для організації медичного забезпечення у ВВНЗ, ВВП ЗВО створюється лазарет (медичний пункт (з ліжковим фондом)).

Обсяг ліжкового фонду лазарету (медичного пункту (з ліжковим фондом)) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО визначається із розрахунку 1 ліжко на 100 штатних посад змінного складу.

Типові нормативи штатних посад лазарету (медичного пункту (з ліжковим фондом)) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО наведено у пункті 1 додатка 24 до цих Типових нормативів.

У ВВНЗ (ВВП ЗВО), штатна чисельність військовослужбовців яких становить більше 3500 посад, для здійснення амбулаторного обстеження і лікування військовослужбовців постійного і змінного складу, надання невідкладної медичної допомоги, лікувально-діагностичної роботи, забезпечення роботи позаштатної військово-лікарської комісії та лікарсько-льотної комісії, обстеження льотно-підйомного складу та персоналу з управління повітряним рухом (відповідно до Положення про лікарсько-льотну експертизу в державній авіації України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 20 листопада 2017 року N 602, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27 грудня 2017 року за N 1566/31434) додатково може створюватись поліклініка.

Типові нормативи штатних посад поліклініки ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у пункті 2 додатка 24 до цих Типових нормативів.

У ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за льотними спеціальностями, передбачається утримання лабораторії авіаційної медицини. За наявності льотно-лікарської комісії дозволяється додатково утримувати посаду фельдшера (військовослужбовець). Типові нормативи штатних посад лабораторії авіаційної медицини ВВНЗ, ВВП ЗВО наведено у пункті 3 додатка 24 до цих Типових нормативів.

12. Підрозділи охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО можуть утримуватися у такому складі: роти (взводи, відділення) охорони, підрозділи воєнізованої охорони та підрозділи сторожової охорони.

Рота (взвод, відділення) охорони може створюватись для забезпечення охорони та оборони особливо важливих і режимних об'єктів (складів зі зброєю та боеприпасами, пально-мастильних матеріалів, військової техніки та озброєння) відповідно до вимог Інструкції з організації вартової служби у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 24 жовтня 2016 року N 553, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 14 листопада 2016 року за N 1475/29605.

Підрозділ воєнізованої охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО може створюватись для забезпечення охорони та оборони особливо важливих і режимних об'єктів (складів зі зброєю та боеприпасами, пально-мастильних матеріалів, військової техніки та озброєння) відповідно до вимог Положення про воєнізовану охорону об'єктів Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 560, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 16 листопада 2016 року за N 1490/29620, та Інструкції з організації та несення вартової служби воєнізованою охороною на об'єктах Збройних Сил України та Державної спеціальної служби транспорту, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 560, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 16 листопада 2016 року за N 1491/29621.

Підрозділ сторожової охорони ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО може створюватись для забезпечення здійснення пропускового режиму на території військових містечок, а також охорони постів, будівель, складів та інших об'єктів, які не охороняються підрозділами охорони та підрозділами воєнізованої охорони, відповідно до Положення про сторожову охорону, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 561, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15 листопада 2016 року за N 1480/29610, та Інструкції з організації та несення служби сторожовою охороною, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 25 жовтня 2016 року N 561, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 15 листопада 2016 року за N 1481/29611.

13. Посади та структура пожежного підрозділу у ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО визначаються відповідно до норм утримання особового складу на штатній техніці, озброєнні та в окремих структурах Збройних Сил України.

14. Для забезпечення освітнього процесу до складу ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО вклячається структурний підрозділ "Клуб". Типові нормативи штатних посад структурного підрозділу "Клуб" наведено у додатку 25 до цих Типових нормативів.

**Директор Департаменту  
військової освіти і науки  
Міністерства оборони України**

**Володимир МІРНЕНКО**

Додаток 1  
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України  
(пункт 5 розділу I)

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

(найменування посади керівника органу військового управління, якому підпорядковано ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО)

(військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ року

**ПОГОДЖЕНО**

Начальник Головного управління персоналу  
Генерального штабу Збройних Сил України

**ПОГОДЖЕНО**

Директор Департаменту військової освіти і науки  
Міністерства оборони України

(військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ року

(військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ року



**Розрахунок**  
**чисельності штатних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників** \_\_\_\_\_  
**на \_\_\_\_\_ навчальний рік**

Вид підготовки (рівень вищої освіти)	Форма здобуття вищої освіти	Шифр, назва спеціальності підготовки, назва курсів професійної військової освіти, підвищення кваліфікації або курсів іноземних мов	Чисельність тих, хто навчається (приведена чисельність)	Значення нормативу	Чисельність науково-педагогічних, педагогічних працівників	Загальна чисельність штатних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників
1	2	3	4	5	6	7
Фаховий молодший бакалавр	очна					
	заочна					
	дистанційна					
Бакалавр	очна					
	заочна					
	дистанційна					
Магістр	очна					
	заочна					
	дистанційна					
Доктор філософії	очна					
	заочна					
	поза ад'юнктурою					
Докторантура	очна					
Інтернатура	очна					
Курси професійної військової освіти	очна					
Курси підвищення кваліфікації (допідготовки, перепідготовки)	очна					
	дистанційна					
Курси іноземних мов	очна					
	дистанційна					
Підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням	очна					
Навчальне навантаження за рахунок посад: старшого викладача-начальника служби (згідно з пунктом 2.2 Інструкції з планування та обліку діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, навчальних центрів						

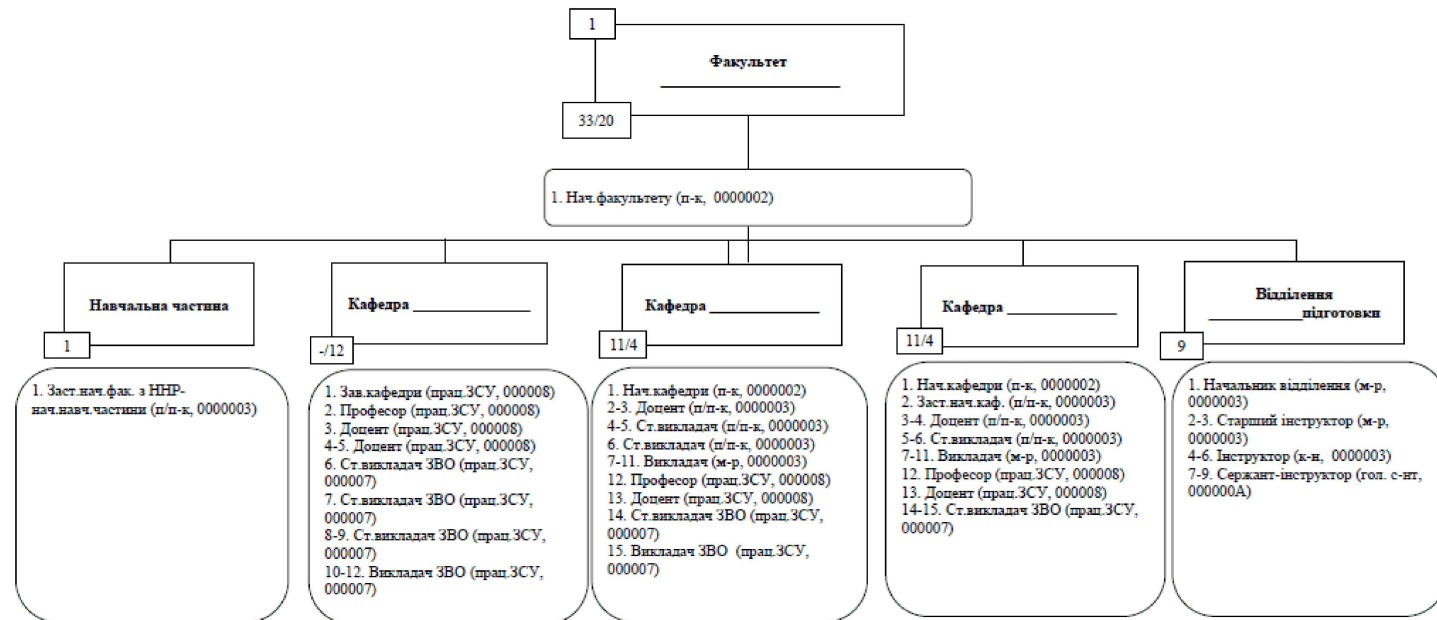
Збройних Сил України), затвердженої наказом МОУ та МОНУ від 08 травня 2002 року  
N 155/291)

Загальна чисельність штатних посад науково-педагогічних працівників за ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО

Керівник ВВНЗ, ВНПЗВО та ЗФПВО

(військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

## Схема організації основних (навчальних) підрозділів



Керівник ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО

(військове звання, підпис, власне ім'я, прізвище)

## Додаток 2

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 9 розділу I)

**Співвідношення посад науково-педагогічних працівників кафедр ВВНЗ, ВНП ЗВО та кафедр військової підготовки (кафедр медицини катастроф та військової медицини) ЗВО**

N з/п	Посада	Норматив		
		Третій (доктора філософії) рівень	Другий (магістерський) рівень	Перший (бакалаврський) рівень
1	2	3	4	5
1	Заступник начальника кафедри	У складі кафедри 10 і більше науково-педагогічних працівників	У складі кафедри 10 і більше науково-педагогічних працівників	У складі кафедри 10 і більше науково-педагогічних працівників
2	Професор	Не більше 60 % науково-педагогічних працівників	Не більше 30 % науково-педагогічних працівників	Не більше 10 % науково-педагогічних працівників
3	Доцент	Не більше 30 % науково-педагогічних працівників	Не більше 30 % науково-педагогічних працівників	Не більше 30 % науково-педагогічних працівників
4	Старший викладач	Не більше 10 % науково-педагогічних працівників	Не більше 30 % науково-педагогічних працівників	Не менше 30 % науково-педагогічних працівників
5	Викладач	-	Не менше 10 % науково-педагогічних працівників	Не менше 30 % науково-педагогічних працівників

## Додаток 3

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 1 розділу II)

### Типові нормативи штатних посад структурних підрозділів "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

#### 1. Типові нормативи штатних посад командування ВВНЗ

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник ВВНЗ (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Начальник штабу - заступник начальника ВВНЗ (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Заступник начальника ВВНЗ (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	-	-	-	-
5	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної роботи (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
6	Заступник начальника ВВНЗ з наукової роботи (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
7	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи - начальник навчального відділення (військовослужбовець)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
8	Заступник начальника ВВНЗ з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Заступник начальника ВВНЗ з психологічної підтримки персоналу - начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
10	Заступник начальника ВВНЗ з психологічної підтримки персоналу - начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
11	Заступник начальника ВВНЗ з психологічної підтримки персоналу - начальник групи (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
12	Начальник логістики - заступник начальника ВВНЗ (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
13	Заступник начальника ВВНЗ з логістики (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-	-
14	Військовий капелан (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Головний сержант (головний корабельний старшина) (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	Помічник військового капелана* (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

**Примітка.**

\* Посада утримується в особливий період.

#### 2. Типові нормативи штатних посад командування ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	понад 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник ВВП ЗВО (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Начальник штабу - заступник начальника ВВП ЗВО* (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
3	Заступник начальника ВВП ЗВО (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
4	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	-	-	-
5	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної роботи (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
6	Заступник начальника ВВП ЗВО з наукової роботи (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1

7	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи - начальник навчального відділення (військовослужбовець)	-	-	1	1	-	-	-	-	-
8	Заступник начальника ВВП ЗВО з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
9	Заступник начальника ВВП ЗВО з психологічної підтримки персоналу - начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
10	Заступник начальника ВВП ЗВО з психологічної підтримки персоналу - начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	-	-	-	-
11	Заступник начальника ВВП ЗВО з психологічної підтримки персоналу - начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	-	-	-	-	-
12	Начальник логістики - заступник начальника ВВП ЗВО (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
13	Заступник начальника ВВП ЗВО з логістики - начальник відділення (групи) (військовослужбовець)	-	1	1	1	-	-	-	-	-
14	Помічник начальника ВВП ЗВО з логістики (військовослужбовець)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Військовий капелан (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
16	Головний сержант (головний корабельний старшина) (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	Помічник військового капелана** (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1

\* Для ВВП ЗВО, в яких здійснюється підготовка слухачів за спеціалізаціями льотної експлуатації, навігації та бойового застосування літальних апаратів дозволяється утримувати посаду начальника штабу - заступника начальника ВВП ЗВО за умови, якщо штатна чисельність тих, хто навчається, становить не менше 200 посад.

**Примітка.**

\*\* Посада утримується в особливий період.

## 3. Типові нормативи штатних посад командування ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається						
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Начальник ЗФПВО (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника ЗФПВО (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1
3	Заступник начальника ЗФПВО з навчальної роботи - начальник навчального відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
4	Заступник начальника ЗФПВО з навчальної роботи - начальник навчального відділення (військовослужбовець)	-	-	1	1	-	-	-
5	Заступник начальника ЗФПВО з навчальної роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-
6	Заступник начальника ЗФПВО з психологічної підтримки персоналу - начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
7	Заступник начальника ЗФПВО з психологічної підтримки персоналу - начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	-	-	-
8	Заступник начальника ЗФПВО з логістики - начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1
9	Військовий капелан (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1
10	Головний сержант (головний корабельний старшина) (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1
11	Помічник військового капелана* (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1

**Примітка.**

\* Посада утримується в особливий період.

## 4. Типові нормативи штатних посад підрозділів штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

## 1) Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) персоналу штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців та працівників
-------	---------------------	---

		до 50	до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
3	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Заступник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
5	Старший офіцер (військовослужбовець)	визначається відповідно до пункту 6 розділу II Типових нормативів								
6	Офіцер (військовослужбовець)	визначається відповідно до пункту 6 розділу II Типових нормативів								
7	Сержант-менеджер 3 категорії (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
8	Інспектор з кадрів (працівник Збройних Сил)	визначається відповідно до пункту 6 розділу II Типових нормативів								
9	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	Оператор комп'ютерного набору (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1	1	1

## 2) Типові нормативи штатних посад адміністративного відділення (групи) штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців та працівників								
		до 50	до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	2	2	2	3
5	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	2	3
6	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	1	1	2	2	3	3
7	Завідувач архіву (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
8	Архіваріус (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
9	Оператор комп'ютерного набору (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1

## 3) Група розвідки штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	
2	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	2	2	

## 4) Типові нормативи штатних посад відділення (групи) оперативного управління штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	
2	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-	
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	
4	Офіцер (військовослужбовець)	1	1	2	2	2	3	3	3	
5	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	

## 5) Відділення (група) логістики штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	2	3	3
5	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1
6	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1
7	Інженер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1

## 6) Відділення (група) зв'язку та кібербезпеки штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається							
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Начальник відділення - начальник зв'язку* (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник групи - начальник зв'язку (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	1	1	1	2	2	2	2	2
5	Інженер (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1
6	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1

\* У ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціальностями льотної експлуатації, утримується посада "начальник відділення (групи) - начальник зв'язку і радіотехнічного забезпечення".

У ВВНЗ, ВВП ЗВО, вузол зв'язку якого забезпечує регіональний (гарнізонний) зв'язок в загальній системі зв'язку Збройних Сил України, додатково може утримуватись посада "офіцер".

**Примітка.**

У ВВНЗ, ВВП ЗВО з чисельністю змінного складу до 100 осіб посада "начальник зв'язку" суміщається із посадою "старший викладач".

У ВВНЗ, ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців військ зв'язку з обсягом, що становить не менше 800 осіб змінного складу, в штаті відділення (групи) зв'язку та кібербезпеки штабу додатково дозволяється утримувати посади:

інженер - 2 військовослужбовці;

технік - 1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил.

## 7) Відділення (група) підготовки постійного складу штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців постійного складу						
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 3000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	-	-
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1
4	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	2	2

8) Типові нормативи штатних посад відділення оперативних чергових штабу (для ВВНЗ, в яких здійснюється підготовка курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації з практичним виконанням польотів на аеродромі підпорядкованої військової організаційної структури або які мають підпорядковані військові організаційні структури)

N з/п	Найменування посади	Кількість
1	2	3
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	1
2	Старший оперативний черговий (військовослужбовець)	2
3	Оперативний черговий (військовослужбовець)	5

## 9) Відділення (група) загального та довгострокового планування штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається							
		до 200	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер(військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	2
4	Офіцер (військовослужбовець)	1	1	2	3	3	4	4	4

## 10) Відділення (група) рекрутингу штабу ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Показники прийому слухачів, курсантів на навчання до ВВНЗ, ВВП ЗВО		
		до 300	до 500	понад500
1	2	3	4	5
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	1	2	2

## 5. Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) міжнародного військового співробітництва ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	-
3	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	-	-	-
4	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
5	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	2	2	2
6	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
7	Перекладач (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	2

## 6. Типові нормативи штатних посад науково-методичного відділу (відділення) забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти ВВНЗ, ВВП ЗВО та методичного відділення забезпечення якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти ЗФПВО

## 1) Науково-методичний відділ (відділення) забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Кількість освітніх програм*			
		до 10	до 20	до 30	понад 30
1	2	3	4	5	6
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	-	1	1	1
2	Начальник відділення (військовослужбовець)	1	-	-	-
3	Старший помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	1	1	1
4	Старший помічник начальника відділення (військовослужбовець)	1	-	-	-
5	Помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	2	2	2
6	Помічник начальника відділення (військовослужбовець)	2	-	-	-
7	Провідний науковий співробітник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	2
8	Старший науковий співробітник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	2	3	4
9	Методист (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1

**Примітка.**

\* До освітніх програм належать: освітньо-професійні (освітньо-наукові) програми, освітні програми курсів професійної військової освіти офіцерського складу, програми курсів професійної військової підготовки сержантського (старшинського) складу.

## 2) Методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти ЗФПВО

№ з/п	Назва посади	Кількість посад
1	2	3
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	1
2	Старший помічник начальника відділення (військовослужбовець)	1
3	Помічник начальника відділення (військовослужбовець)	2
4	Методист (працівник Збройних Сил)	1

## 7. Типові нормативи штатних посад секретаріату вченої ради ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається							
		до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Учений секретар (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Методист (працівник Збройних Сил)	-	-			1	1	1	1

## 8. Типові нормативи штатних посад навчального відділу, навчального відділення, навчальної частини ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається										
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Старший помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	2	3	3
4	Старший помічник начальника відділення (психофізіолог) (військовослужбовець)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
5	Старший помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
6	Помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	2	3	3	3	4	5	5
7	Помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
8	Старший помічник начальника частини (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Помічник начальника частини (військовослужбовець)	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Практичний психолог (працівник Збройних Сил)	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Диспетчер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
12	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	2	3	3	3	4
Група психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу												
1	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Офіцер-психолог (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Практичний психолог (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	2	2	2	2	3
Навчально-методичний кабінет												
1	Завідувач кабінету (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Методист (працівник Збройних Сил)	-	1	1	1	1	1	2	2	2	2	3
Група організації та супроводження дистанційної форми здобуття вищої освіти												

## Група організації та супроводження дистанційної форми здобуття вищої освіти

№ з/п	Найменування посади	Кількість тих, хто навчається за дистанційною формою здобуття вищої освіти								
		до 100	до 300	до 500	до 700	до 1000	до 1200	до 1400	до 1600	понад 1600
1	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	2	2
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	1	2	2	2	3	3	4	4
4	Діловод (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	2	2



## 9. Типові нормативи штатних посад навчального відділу, навчального відділення, навчальної частини ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається						
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Заступник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
2	Старший помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	2	2
3	Старший помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	-	1	1	-	-	-
4	Старший помічник начальника частини (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-
5	Помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	2	2
6	Помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	-	1	1	-	-	-
7	Помічник начальника частини (військовослужбовець)	1	1	-	-	-	-	-
8	Практичний психолог (працівник Збройних Сил)	-	1	1	1	1	1	1
9	Диспетчер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1
10	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	2
Навчально-методичний кабінет								
1	Завідувач кабінету (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1
2	Методист (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1

## 10. Типові нормативи штатних посад науково-організаційного відділу (відділення) ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність наукових, науково-педагогічних працівників та тих, хто навчається						
		до 300	до 400	до 600	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
	Заступник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
2	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	1	1	1	-	-	-
3	Старший помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
4	Помічник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	2	2	2
5	Старший помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	-	-	1	-	-	-
6	Помічник начальника відділення (військовослужбовець)	-	2	2	2	-	-	-
7	Провідний науковий співробітник (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1
8	Старший науковий співробітник (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1
9	Науковий співробітник (працівник Збройних Сил)	-	1	1	2	2	2	2
10	Молодший науковий співробітник (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1
11	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1

## 11. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) військово-технічної інформації ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1	-
3	Перекладач (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1	1	2
4	Редактор технічний (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	1	1	1

## 12. Типові нормативи штатних посад відділу (відділення, групи) психологічної підтримки персоналу ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Заступник начальника відділу (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	2	2	2
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	1	2	2	3	3	4	4	4

4	Практичний психолог (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	2
5	Методист (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
6	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	1	1

## 13. Типові нормативи штатних посад служби охорони державної таємниці ВВНЗ, ВВП ВЗО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Чисельність посад особового складу, якому надається допуск до державної таємниці згідно з номенклатурою посад								
		до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1200	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО, ЗФПВО) - начальник служби (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	2	2
4	Старший спеціаліст (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
5	Спеціаліст (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	2	2	3
Група криптографічного захисту інформації										
1	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Спеціаліст (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	2	2	2	2
Відділення (група) секретного документального забезпечення										
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	-	-
3	Начальник групи (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	-	-	-	-
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	1	1	2	2	2	3	3	4
5	Оператор комп'ютерного набору (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	2	2	2	3	3
Секретна бібліотека										
1	Завідувач бібліотеки (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Провідний бібліотекар (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	1	1	1
3	Бібліотекар (працівник Збройних Сил)	1	1	2	3	5	5	5	6	7
4	Бібліограф (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1

## 14. Типові нормативи штатних посад фінансово-економічної служби ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців та працівників											
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1200	до 1600	до 2200	до 2800	до 3200	до 3600	до 5000	понад 5000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ВНЗ, ЗФПВО) - начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Заступник начальника служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Провідний бухгалтер (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
4	Бухгалтер (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розрахунково-касове(а) відділення (група)													
1	Начальник (завідувач) відділення (групи) (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Бухгалтер (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	2	2	2	3	3	4	5	6	7	8
Відділення (група) бухгалтерського обліку													
1	Начальник (завідувач) відділення (групи)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1

	(військовослужбовець або працівник Збройних Сил)												
2	Бухгалтер (матеріального обліку) (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	3	5	6	6	8	9	10	12	13	14

## 15. Типові нормативи штатних посад юридичної служби ВВНЗ, ВВП ЗВО, посад юридичного профілю ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців та працівників								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО) з правової роботи - начальник служби (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО, ЗФПВО) з правової роботи (військовослужбовець)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	2	2	3
5	Юрисконсульт (працівник Збройних Сил)	1	-	-	1	2	2	2	2	2

## 16. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) комунікацій ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	-	-
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	2	2	3
4	Фотограф (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1

## 17. Типові нормативи штатних посад редакційно-видавничого відділу (відділення, групи) ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділу (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник відділення (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
3	Начальник групи (працівник Збройних Сил)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	Редактор літературний (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	2	2	3	3	4
5	Редактор технічний (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
6	Коректор (корегування текстів) (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	2	2	2
7	Бухгалтер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
8	Художник (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
9	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
10	Оператор комп'ютерного набору (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1

## 18. Типові нормативи штатних посад відділення (групи) безпеки військової служби ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення - комендант (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
2	Начальник групи - комендант (військовослужбовець)	1	1	1	1	-	-	-	-	-
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	1	1	2	2	2	2	2
5	Технік (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	1	1	1	1

6	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
---	----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---

19. Типові нормативи штатних посад відділу підготовки військ (для ВВНЗ та ВВП ЗВО що мають не менше двох підпорядкованих військових організаційних структур)

№ з/п	Найменування посади	Кількість посад
1	2	3
1	Начальник відділу (військовослужбовець)	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	2
3	Офіцер (військовослужбовець)	4
4	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	2

20. Типові нормативи штатних посад медичної служби ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Помічник начальника служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Начальник служби - начальник медичного пункту (військовослужбовець) або начальник пункту (медичного) - лікар (працівник Збройних Сил)	1	1	1	-	-	-	-	-	-
4	Статистик медичний (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	1	1	1

21. Типові нормативи штатних посад служби пожежної безпеки ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник служби пожежної безпеки (офіцер)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник служби пожежної безпеки (офіцер)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Інспектор (з пожежного нагляду) (працівник Збройних Сил)	1	-	-	-	-	-	-	-	-

22. Типові нормативи штатних посад служб сил підтримки ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<b>Інженерна служба</b>										
1	Начальник інженерної служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник інженерної служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Енергетик (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Помічник начальника служби (військовослужбовець) або технік (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<b>Служба радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки</b>										
1	Начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник служби радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
3	Помічник начальника служби (військовослужбовець) або технік (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<b>Служба радіоелектронної боротьби</b>										
1	Начальник служби радіоелектронної боротьби (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - служби радіоелектронної боротьби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
<b>Геоінформаційна служба</b>										

1	Начальник геоінформаційної служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Старший викладач - начальник геоінформаційної служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
Електротехнічна служба										
1	Старший викладач - начальник електротехнічної служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	-	-	-	-
2	Начальник електротехнічної служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Морська інженерна служба										
1	Начальник морської інженерної (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1

## 23. Типові нормативи штатних посад пошуково-рятувальної (пошуково-рятувальної та парашутно-десантної) служби ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Кількість посад
1	Начальник пошуково-рятувальної (пошуково-рятувальної та парашутно-десантної) служби (військовослужбовець)	1
2	Інструктор з повітрянодесантної підготовки (військовослужбовець)	1

## 24. Типові нормативи штатних посад логістики ВВНЗ, ВВП ЗВО

## 1) Відділення (група) організації логістичного забезпечення логістики ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	-	-	-	-
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	2	2
4	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
5	Діловод (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1	2

## 2) Озброєння логістики ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник озброєння (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Служба засобів ближнього бою та розвідки										
1	Старший викладач - начальник служби (військовослужбовець)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
4	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	2	2	2	2
5	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	2
Служба засобів ураження										
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	2	2
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
Служба військової техніки										
Служба наземних систем озброєння										
Служба авіації та протиповітряної оборони										
Інженерно-авіаційна служба (для ВВНЗ, ВВП ЗВО, в освітньо-професійних програмах яких передбачено підготовку фахівців з організації бойового застосування безпілотних систем, їх технічного та логістичного забезпечення)										
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	1	1	1	1
Служба метрології та стандартизації										
1	Старший викладач - начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
3	Інженер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1	1	1

## Служба військової техніки

№ з/п	Найменування посади	Кількість одиниць автомобільної техніки, що передбачена штатом			
		до 20	до 50	до 80	понад 100
1	2	3	4	5	6
1	Начальник служби (військовослужбовець)	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1
3	Офіцер (з безпеки дорожнього руху) (військовослужбовець)	-	1	1	2
4	Технік (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	1	1
5	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	1

## Служба наземних систем озброєння

№ з/п	Найменування посади	Кількість одиниць основних та базових зразків наземних систем озброєння, що передбачена штатом			
		до 30	до 40	до 60	понад 100
1	2	3	4	5	6
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	1	2
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	1

## Служба авіації та протиповітряної оборони

№ з/п	Найменування посади	Кількість одиниць техніки ЗРВ та РТВ, що передбачена штатом			
		до 20	до 40	до 60	понад 60
1	2	3	4	5	6
1	Начальник служби (військовослужбовець)	1	1	1	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	1	2
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	1

## 3) Тил логістики ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців								
		до 100	до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Начальник тилу (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Продовольча та речова служба										
1	Начальник служби (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	-	-	-	-	-	-
2	Товарознавець (працівник Збройних Сил)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Продовольча служба										
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	1	2
3	Помічник начальника служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	2	2	2
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
5	Товарознавець (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Речова служба										
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
2	Офіцер (військовослужбовець)*	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3	Помічник начальника служби (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	2	2
4	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Служба інженерно-інфраструктурного забезпечення										
1	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
2	Старший інженер (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	-	-	-	1

3	Інженер (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	2	2
4	Технік (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	визначається відповідно до пункту 14 розділу II Типових нормативів								
5	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
Служба пально-мастильних матеріалів										

## Служба пально-мастильних матеріалів

N з/п	Найменування посади	Кількість техніки з двигуном внутрішнього згорання			
		до 20	до 50	до 100	понад 100
1	2	3	4	5	6
1	Старший викладач - начальник служби (військовослужбовець)	-	1	-	-
2	Начальник служби (військовослужбовець)	-	-	1	1
3	Офіцер (військовослужбовець)	-	-	-	1
4	Помічник начальника служби (військовослужбовець)	-	-	1	1
5	Діловод (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	-	-	1

**Примітка.** \* у ВВНЗ, ВВП ЗВО за умови, якщо чисельність тих, хто навчається на курсах професійної військової освіти, курсах підвищення кваліфікації (курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації) та/або на курсах іноземних мов, приведена до річного строку навчання, становить більше 600 осіб змінного складу, може утримуватися додаткова посада офіцера.

## 25. Типові нормативи штатних посад/відділення (групи) логістичного забезпечення ВВП ЗВО, ЗФПВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність військовослужбовців						
		до 100	до 200	до 300	до 400	до 600	до 1000	до 1500
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Офіцер (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1	1
2	Технік (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	-	1	1	1	1	1	1
3	Інженер (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1

## 26. Типові нормативи додаткових штатних посад управління ВВНЗ та ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку курсантів за спеціалізаціями льотної експлуатації

N з/п	Найменування посади	Кількість
1	2	3
1. Авіація		
1	Заступник начальника ВВНЗ (ВВП ЗВО) з льотної підготовки - начальник авіації	1 військовослужбовець
2	Начальник повітряно-вогневої та тактичної підготовки - голова кваліфікаційної комісії	1 військовослужбовець
1.1 Льотно-методичне відділення		
1	Начальник відділення - заступник начальника авіації	1 військовослужбовець
2	Старший інспектор-льотчик або старший інспектор-пілот (на кожний тип літального апарата, за яким здійснюється підготовка фахівців у ВВНЗ та ВВП ЗВО)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
3	Офіцер або інженер (з планування та обліку льотної підготовки постійного та змінного складу)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
1.2 Інженерно-авіаційна служба		
1	Начальник служби	1 військовослужбовець
2	Старший інженер (з експлуатації літаків, вертольотів, двигунів)	1 військовослужбовець
3	Старший інженер (з авіаційного озброєння)	1 військовослужбовець
4	Старший інженер (з авіаційного обладнання)	1 військовослужбовець
5	Старший інженер (з радіоелектронного обладнання)	1 військовослужбовець
6	Старший інженер (з експлуатації безпілотних авіаційних апаратів)	1 військовослужбовець
1.3 Штурманська служба		
1	Начальник штурманської служби - старший інспектор-штурман	1 військовослужбовець
2	Інспектор-штурман	1 військовослужбовець
3	Штурман навігаційного забезпечення	1 військовослужбовець
1.4 Пошуково-рятувальна та парашутно-десантна служба		
1	Начальник пошуково-рятувальної та парашутно-десантної служби	1 військовослужбовець
2	Інструктор з повітрянодесантної підготовки	1 військовослужбовець
1.5 Метеослужба		

1	Начальник метеослужби	1 військовослужбовець
<b>2. Служба безпеки польотів</b>		
1	Начальник служба безпеки польотів - старший інспектор-льотчик	1 військовослужбовець
2	Інспектор-інженер (з безпеки польотів)	1 військовослужбовець
<b>3. Відділення сертифікації авіаційного персоналу</b>		
1	Начальник відділення сертифікації авіаційного персоналу	1 військовослужбовець
2	Старший льотчик-інспектор або старший інспектор-пілот (з сертифікації льотного складу літаків)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
3	Старший льотчик-інспектор або старший інспектор-пілот (з сертифікації льотного складу вертольотів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
4	Старший інженер-інспектор (із сертифікації фахівців технічної експлуатації літаків)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
5	Старший інженер-інспектор (із сертифікації фахівців технічної експлуатації вертольотів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
6	Старший інженер-інспектор (із сертифікації тренажерних комплексів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
7	Старший інженер-інспектор (із сертифікації фахівців зі зв'язку та радіотехнічного забезпечення польотів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
8	Старший інженер-інспектор (із сертифікації фахівців аеродромно-технічного забезпечення польотів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
9	Головний спеціаліст (із сертифікації фахівців безпілотних авіаційних комплексів)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
10	Старший штурман-інспектор (із сертифікації фахівців керівництва польотами та управління повітряним рухом)	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил

27. Типові нормативи штатних посад відділу навчально-лабораторного забезпечення ВВНЗ та ВВП ЗВО, штатна чисельність військовослужбовців та працівників яких складає понад 2500 посад

N з/п	Найменування посади	Кількість
1	2	3
1	Начальник відділу (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1
2	Старший офіцер (військовослужбовець) або старший інженер (працівник Збройних Сил)	1
3	Офіцер (військовослужбовець) або інженер (працівник Збройних Сил)	2
4	Технік (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	2
5	Інженер (працівник Збройних Сил)	2
6	Діловод (працівник Збройних Сил)	1

Додаток 4  
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України  
(пункт 1 розділу II)

### Структурні підрозділи розділу штату (штатного розпису) "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

N з/п	Види ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО	Структурні підрозділи розділу штату "Управління" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО
1	2	3
1	Військовий університет	Командування Штаб Науково-методичний відділ забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Секретаріат вченої ради Навчальний відділ Відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва Науково-організаційний відділ (відділення) Відділення (група) військово-технічної інформації



		Відділ (відділення) психологічної підтримки персоналу
		Служба охорони державної таємниці
		Фінансово-економічна служба
		Юридична служба
		Відділення (група) комунікацій
		Редакційно-видавничий відділ (відділення, група)
		Відділення безпеки військової служби
		Окремі служби, відділення, групи
		Служби сил підтримки
		Логістика
		Авіація
		Служба безпеки польотів
		Відділення сертифікації авіаційного персоналу
2	Військова академія	Командування
		Штаб
		Науково-методичний відділ забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти
		Секретаріат вченої ради
		Навчальний відділ
		Відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва
		Науково-організаційний відділ (відділення)
		Відділення (група) військово-технічної інформації
		Відділ (відділення) психологічної підтримки персоналу
		Служба охорони державної таємниці
		Фінансово-економічна служба
		Юридична служба
		Відділення (група) комунікацій
		Редакційно-видавничий відділ (відділення, група)
		Відділення безпеки військової служби
		Окремі служби, відділення, групи
		Служби сил підтримки
		Логістика
3	Військовий інститут, військовий інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті), військовий інститут ЗВО	Командування
		Штаб
		Науково-методичний відділ (відділення) забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти
		Секретаріат вченої ради
		Навчальний відділ (відділення)
		Відділ (відділення, група) міжнародного військового співробітництва
		Науково-організаційний відділ (відділення)
		Відділення (група) військово-технічної інформації
		Відділ (відділення, група) психологічної підтримки персоналу
		Служба охорони державної таємниці
		Фінансово-економічна служба
		Юридична служба
		Відділення (група) комунікацій
		Редакційно-видавничий відділ (відділення, група)
		Відділення (група) безпеки військової служби
		Окремі служби, відділення, групи
		Служби сил підтримки
		Логістика
4	Військовий коледж, військовий коледж ЗВО	Командування
		Методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти
		Навчальний відділ (відділення), навчальна частина
		Відділення (група) психологічної підтримки персоналу
		Відділення (група) персоналу

		Адміністративне відділення (група)
		Фінансово-економічна служба
		Окремі служби, відділення, групи
		Група логістичного забезпечення
5	Військовий коледж військового університету, військової академії, військового інституту	Командування
		Методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та фахової передвищої освіти
		Навчальний відділ (відділення), навчальна частина
		Відділення (група) психологічної підтримки персоналу
		Відділення (група) персоналу
		Адміністративне відділення (група)
6	Відділення військової підготовки ЗВО	Командування
		Навчальна частина
		Служба охорони державної таємниці
		Відділення (група) психологічної підтримки персоналу
7	Факультет військової підготовки ЗВО	Командування
		Науково-методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти
		Навчальна частина
		Науково-організаційне відділення
		Служба охорони державної таємниці
		Відділення (група) психологічної підтримки персоналу
		Відділення (група) персоналу
		Адміністративне відділення (група)
		Фінансово-економічна служба
		Редакційно-видавнича група
		Окремі служби, відділення, групи
		Відділення (група) логістичного забезпечення
8	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) ЗВО	Командування
		Науково-методичне відділення забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти
		Навчальна частина
		Служба охорони державної таємниці
		Група психологічної підтримки персоналу
		Група персоналу
		Адміністративна група
		Фінансово-економічна служба
		Відділення (група) логістичного забезпечення
		Відділення (група) безпеки військової служби*

**Примітка.**

\* Для кафедр військової підготовки, які здійснюють підготовку офіцерів тактичного рівня для проходження військової служби за контрактом.

## Додаток 5

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 6 розділу II)

**Типові нормативи  
чисельності працівників ВВНЗ, ВНП ЗВО, ЗФПВО, зайнятих добором, розстановкою та обліком кадрів**

1. Нормативна чисельність (Н) працівників ВВНЗ, ВНП ЗВО, ЗФПВО, зайнятих добором, розстановкою та обліком кадрів

Загальна чисельність працівників Рз*, чол, до	Кількість структурних підрозділів**, од., до						
	5	10	20	30	40	50	60
50	0,5	0,6	-	-	-	-	-
75	0,7	0,7	0,8	-	-	-	-
100	0,8	0,8	0,9	-	-	-	-
200	1,2	1,2	1,3	-	-	-	-
300	1,5	1,6	1,7	1,7	-	-	-
400	1,8	1,9	2,0	2,1	-	-	-
500	2,0	2,1	2,3	2,3	2,4	-	-
600	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	-	-
700	2,4	2,6	2,8	2,9	2,9	3,0	-
800	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	3,2	-
900	2,8	3,0	3,2	3,3	3,4	3,5	3,5
1000	3,0	3,2	3,4	3,5	3,6	3,7	3,7
1500	3,8	4,0	4,3	4,4	4,6	4,6	4,7

\* При проведенні розрахунків враховуються працівники, що утримуються за штатом та штатними розписами.

**Примітка.**

\*\* При проведенні розрахунків враховуються лише ті структурні підрозділи, де штатом передбачені посади працівників, та які зазначені в титульному аркуші штату ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО "ОРГАНІЗАЦІЯ І ОСОБОВИЙ СКЛАД".

2. Поправковий коефіцієнт (Кв), який враховує обсяг робіт, пов'язаних із військовозобов'язаними

Питома вага чисельності військово-зобов'язаних у загальній чисельності працівників, %, до	робота не проводиться	15	25	35	>35
Поправковий коефіцієнт Кв	0,9	0,95	1,00	1,05	1,10

3. Поправковий коефіцієнт (Ки), який враховує інтенсивність руху кадрів

Питома вага чисельності прийнятих (звільнених) громадян у загальній чисельності працюючих, %, до	20	35	>35
Поправковий коефіцієнт Ки	1,00	1,05	1,10

Додаток 6

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 1 розділу III)

**Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО, які здійснюють підготовку на першому, другому та третьому рівнях вищої освіти за відповідними ступенями вищої освіти "бакалавр", "магістр", "доктор філософії" та підготовку офіцерів запасу, в розділі штату "Основні підрозділи"**

N з/п	Види ВВНЗ, ВВП ЗВО	Структурні підрозділи розділу штату "Основні підрозділи" ВВНЗ, ВВП ЗВО
1	2	3
1	Військовий університет	Інститути, факультети
		Навчальні загони
		Курси професійної військової освіти, курси підвищення кваліфікації (курси перепідготовки та підвищення кваліфікації) та курси іноземних мов
		Відділення підготовки з іноземних мов
		Факультет (кафедра) військової підготовки
		Загальноуніверситетські кафедри
		Бібліотека
		Науковий (науково-дослідний) центр (інститут)

2	Військова академія	Інститути, факультети
		Навчальні загони
		Курси професійної військової освіти, курси підвищення кваліфікації (курси перепідготовки та підвищення кваліфікації) та курси іноземних мов
		Відділення підготовки з іноземних мов
		Факультет (кафедра) військової підготовки
		Загальноакадемічні кафедри
		Бібліотека
		Науковий (науково-дослідний) центр
3	Військовий інститут, військовий інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті), військовий інститут ЗВО	Факультети
		Навчальні загони
		Курси професійної військової освіти, курси підвищення кваліфікації (курси перепідготовки та підвищення кваліфікації) та курси іноземних мов
		Відділення підготовки з іноземних мов
		Факультет (кафедра) військової підготовки
		Загальноінститутські кафедри
		Бібліотека
		Науковий (науково-дослідний) центр
4	Факультет військової підготовки ЗВО	Кафедри, у тому числі кафедра військової підготовки
		Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов
		Навчальні підрозділи
		Бібліотека
		Науково-дослідна лабораторія
5	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) ЗВО	Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов
		Навчальні підрозділи
		Відділення підготовки*
		Науково-дослідна лабораторія**
		Бібліотека

**Примітка.**

\* Для кафедр військової підготовки, на які покладено проведення базової загальновійськової підготовки.

\*\* Для кафедр військової підготовки, які здійснюють підготовку офіцерів тактичного рівня.

## Додаток 7

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 3 розділу III)

**Типові нормативи  
штатних посад управління факультету ВВНЗ, ВНП ЗВО**

N з/п	Найменування посади	Норматив
Командування		
1	Начальник факультету (військовослужбовець)	1 посада
2	Заступник начальника факультету з навчальної та наукової роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	1 посада
Навчальна частина		
3	Старший помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець)	1 посада
4	Помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець)	1 посада
5	Методист (працівник Збройних Сил)	1 посада
6	Диспетчер факультету (працівник Збройних Сил)	1 посада

7	Діловод (працівник Збройних Сил)	1 посада
---	----------------------------------	----------

Додаток 8  
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 3 розділу III)

**Типові нормативи  
штатних посад навчального загону та навчального курсу ВВНЗ, ВНП ЗВО**

1. Типові нормативи штатних посад навчального загону

N з/п	Найменування посади	Норматив
1	2	3
1	Командир загону (військовослужбовець)	1 посада
2	Заступник командира загону (військовослужбовець)	1 посада
3	Заступник командира загону з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець)	1 посада
4	Головний сержант (військовослужбовець)	1 посада

2. Типові нормативи штатних посад навчального курсу

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність курсантів, слухачів	
		100 - 150	
1	2	3	
1	Начальник курсу (військовослужбовець)	1	
2	Заступник начальника курсу з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець) (для курсантських підрозділів на 1 - 2 курсах)	1	
3	Сержант із матеріального забезпечення (військовослужбовець)	1	

N з/п	Найменування посади	Чисельність курсантів, слухачів		
		30	60	90
1	2	3	4	5
1	Курсовий офіцер (військовослужбовець) на 1 - 2 курсах	1	2	3

N з/п	Найменування посади	Чисельність курсантів, слухачів	
		60	120
1	2	3	4
1	Курсовий офіцер (військовослужбовець) на 3 - 5 курсах	1	2

Додаток 9  
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 3 розділу III)

**Типові нормативи  
штатних посад бібліотеки ВВНЗ, ВНП ЗВО та ЗФПВО**

N з/п	Найменування посади	Норматив
1	Завідувач бібліотеки (працівник Збройних Сил)	1 посада

2	Провідний бібліотекар (працівник Збройних Сил)	1 посада на відокремлений фонд бібліотеки (у тому числі фонд бібліотеки з грифом "для службового користування")
3	Бібліотекар (працівник Збройних Сил)	1 посада на 100000 примірників навчальної літератури, а також додатково 1 посада на кожні 750 читачів з урахуванням посади провідного бібліотекаря
4	Бібліограф (працівник Збройних Сил)	1 посада
5	Адміністратор системи (працівник Збройних Сил)	1 посада у разі впровадження в роботу бібліотеки автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи та за наявності 10 і більше одиниць комп'ютерної техніки

## Додаток 10

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 12 розділу III)

**Типові нормативи  
штатних посад управління центру підвищення кваліфікації**

N з/п	Найменування посади	Кількість тих, хто навчається (приведена до річного строку навчання)		
		400 - 600	601 - 1000	понад 1000
1	2	3	4	5
1	Начальник центру (військовослужбовець)	1	1	1
2	Заступник начальника центру (військовослужбовець)	-	1	1
3	Заступник начальника центру з навчальної роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	1	1	1
4	Заступник начальника центру з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець)	1	1	1
Навчальна частина				
5	Старший помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець)	-	1	1
6	Помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець)	1	2	2
7	Відповідальний виконавець (військовослужбовець)	1	2	3
Навчальний курс				
8	Начальник курсу (військовослужбовець)	3	5	7
9	Заступник начальника курсу з психологічної підтримки персоналу (офіцер)	3	5	7
10	Курсовий офіцер (військовослужбовець)	9	15	21
11	Сержант із матеріального забезпечення (військовослужбовець)	3	5	7

## Додаток 11

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 15 розділу III)

**Типові нормативи  
штатних посад управління факультету військової підготовки ВВНЗ, ВНП ЗВО та навчальних курсів факультету  
військової підготовки ВВНЗ, ВНП ЗВО**

## 1. Типові нормативи штатних посад управління факультету військової підготовки ВВНЗ, ВНП ЗВО

N з/п	Найменування посади	Кількість тих, хто навчається		
		1400 - 2000	2001 - 2500	понад 2500
1	2	3	4	5

Управління факультету				
1	Начальник (декан) факультету (військовослужбовець (працівник Збройних Сил))	1	1	1
2	Заступник начальника (декана) факультету з навчальної роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець (працівник Збройних Сил))	1	1	1
Навчальна частина				
3	Помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець) або методист (працівник Збройних Сил)	-	1	1
4	Діловод (працівник Збройних Сил)	1	1	1

## 2. Типові нормативи штатних посад навчальних курсів факультету військової підготовки ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Кількість тих, хто навчається		
		700	1200 - 1400	2100 - 3000
1	2	3	4	5
1	Начальник курсу (військовослужбовець)	1	2	3 - 4
2	Курсовий офіцер (військовослужбовець)	2	4	6 - 8

## Додаток 12

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 1 розділу IV)

**Структурні підрозділи ЗФПВО, які здійснюють підготовку на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра, у розділі штату "Основні підрозділи"**

№ з/п	Види ЗФПВО	Структурні підрозділи розділу штату "Основні підрозділи" ЗФПВО
1	2	3
1	Військовий коледж	Відділення (факультет)
		Циклові комісії (кафедри)
		Навчальні курси
		Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов
		Бібліотека
2	Військовий коледж ВВНЗ, ЗВО	Відділення (факультет)
		Циклові комісії (кафедри)
		Навчальні курси
		Курси підвищення кваліфікації та курси іноземних мов
		Бібліотека
3	Відділення військової підготовки ЗВО	Циклові комісії (кафедри)
		Навчальні курси
		Курси підвищення кваліфікації

## Додаток 13

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 3 розділу IV)

**Типові нормативи  
штатних посад управління та навчальних курсів відділення військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ,  
військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО**

1. Типові нормативи штатних посад управління відділення військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ, військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність курсантів		
		150 - 200	201 - 300	понад 300
1	2	3	4	5
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	1	1	1
2	Заступник начальника відділення з навчальної роботи - начальник навчальної частини (військовослужбовець)	-	1	1
3	Помічник начальника відділення з навчальної роботи (військовослужбовець)	1	-	-
4	Заступник начальника відділення з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець)	-	1	1
<b>Навчальна частина</b>				
5	Помічник начальника навчальної частини (військовослужбовець)	-	1	1
6	Методист (працівник Збройних Сил)	-	1	1
7	Діловод (працівник Збройних Сил)	-	-	1

2. Типові нормативи штатних посад навчального курсу відділення військового коледжу, військового коледжу ВВНЗ, військового коледжу ЗВО, військового коледжу військового інституту ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність курсантів
		75 - 150
1	Начальник курсу (військовослужбовець)	1
2	Заступник начальника курсу з психологічної підтримки персоналу (військовослужбовець)	1
3	Сержант з матеріального забезпечення (військовослужбовець)	1

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність курсантів		
		50 - 74	75 - 100	101 - 150
1	Курсовий офіцер (військовослужбовець) або сержант-інструктор (військовослужбовець)	1	2	3

Додаток 14

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів, закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 5 розділу IV)

**Нормативи  
чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників циклових комісій (кафедр) військового коледжу**

№ з/п	Найменування посади	Норматив
1	Заступник начальника (голови) циклової комісії (начальника кафедри)	Якщо у складі циклової комісії (кафедри) більш ніж 10 педагогічних (науково-педагогічних) працівників
2	Старший викладач	Не більше 30 % від загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу
3	Викладач	Не більше 40 % від загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу
4	Сержант-інструктор (інструктор)	Не менше 30 % від загальної чисельності педагогічних (науково-педагогічних) працівників коледжу



Додаток 15  
до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України  
(пункт 1 розділу V)

### Структурні підрозділи ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО у розділі штату "Підрозділи забезпечення"

N з/п	Види ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО	Структурні підрозділи розділу штату "Підрозділи забезпечення" ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО
1	2	3
1	Військовий університет	Полк (батальйон) забезпечення освітнього процесу Батальйон (рота) логістичного забезпечення Рота (взвод) охорони Інформаційно-комунікаційний вузол Група відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) Інформаційно-обчислювальний центр Навчально-виробнича (ремонтна) майстерня Їдальня (офіцерська, курсантська, солдатська, льотного складу) Лазарет (медичний пункт (з ліжковим фондом)) Поліклініка Військовий оркестр Клуб Контрольно-технічний пункт Пункт заправки паливом Підрозділ воєнізованої охорони Пожежний підрозділ
2	Військова академія	Полк (батальйон) забезпечення освітнього процесу Батальйон (рота) логістичного забезпечення Рота (взвод) охорони Інформаційно-комунікаційний вузол Група відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) Інформаційно-обчислювальний центр (відділення (група) програмно-технічного забезпечення) Навчально-виробнича (ремонтна) майстерня Їдальня (курсантська, солдатська) Лазарет (медичний пункт (з ліжковим фондом)) Військовий оркестр Клуб Контрольно-технічний пункт Пункт заправки паливом Підрозділ воєнізованої охорони Пожежний підрозділ
3	Військовий інститут, військовий інститут ЗВО, військовий інститут ВВНЗ (на окремих фондах)	Батальйон (рота, взвод) забезпечення освітнього процесу Рота (взвод) логістичного забезпечення Рота (взвод, відділення) охорони Інформаційно-комунікаційний вузол Група відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) Відділення (група) програмно-технічного забезпечення Навчально-виробнича (ремонтна) майстерня Їдальня (курсантська, солдатська) Лазарет (медичний пункт (з ліжковим фондом)) Військовий оркестр Клуб Контрольно-технічний пункт

		Пункт заправки паливом
		Підрозділ воєнізованої охорони
		Пожежний підрозділ
4	Військовий коледж, військовий коледж ЗВО, військовий коледж ВВНЗ або ВНП ЗВО (на окремих фондах) університету, військової академії (на окремому штаті)	Рота (взвод) забезпечення освітнього процесу
		Рота (взвод) логістичного забезпечення
		Взвод (відділення) охорони
		Інформаційно-комунікаційний вузол
		Їдальня (курсантська)
		Лазарет (медичний пункт (з ліжковим фондом))
		Клуб
		Підрозділ воєнізованої охорони
		Пожежний підрозділ
5	Факультет військової підготовки ЗВО	Взвод логістичного забезпечення
		Інформаційно-комунікаційний вузол
		Їдальня (курсантська)
		Медичний пункт (з ліжковим фондом)
6	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) ЗВО	Відділення логістичного забезпечення
		Група зв'язку та кібербезпеки*
		Їдальня (курсантська)
		Медичний пункт (з ліжковим фондом)

**Примітка.**

\* Для кафедр військової підготовки, які здійснюють підготовку офіцерів тактичного рівня.

## Додаток 16

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 3 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад автомобільного взводу (відділення)**

N з/п	Найменування посади	Категорія особового складу	Кількість посад за штатної чисельності автомобільної техніки	
			15 - 19	20 і більше
1	Командир взводу (офіцер)	Військовослужбовець	-	1
2	Командир взводу	Військовослужбовець	1	-
3	Головний сержант - командир відділення	Військовослужбовець	1	1
4	Командир відділення	Військовослужбовець	1-2	2-3
5	Старший водій	Військовослужбовець	На кожні 5 - 7 посад водіїв	
6	Водій або водій автотранспортних засобів	Військовослужбовець або працівник Збройних Сил	Одна посада на кожний автомобіль	

## Додаток 17

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери

**Нормативи**  
**кількості легкових автомобілів для забезпечення службової діяльності ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО**

№ з/п	ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО (на окремих штатах)	Кількість автомобілів
1	Військовий університет	12 - 14
2	Військова академія	10 - 12
3	Військовий інститут, інститут військового університету, військової академії (на окремому штаті), військовий інститут закладу вищої освіти	8 - 10
4	Факультет військової підготовки закладу вищої освіти	1 - 2
5	Кафедра військової підготовки (кафедра медицини катастроф та військової медицини) закладу вищої освіти	1
6	Військовий коледж	1
7	Відділення військової підготовки закладу вищої освіти	1

## Додаток 18

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України  
(пункт 5 розділу V)

**Типові нормативи**  
**штатних посад підрозділу "Гараж"**

№ з/п	Посада	Кількість посад за штатної чисельності автомобільних засобів (техніки)		
		до 15	15 - 19	20 і більше
1	Начальник гаража (працівник Збройних Сил)	1	1	1
2	Диспетчер автомобільного транспорту (працівник Збройних Сил)	-	-	1
3	Механік (гаража) (працівник Збройних Сил)	-	1	1
4	Водій автотранспортних засобів (працівник Збройних Сил)	Одна посада на один штатний автотранспортний засіб		
5	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів (працівник Збройних Сил)	-	-	1

## Додаток 19

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України  
(пункт 7 розділу V)

**Типові нормативи**  
**штатних посад складів**

Найменування посади	Норматив
1	2
Склад військової техніки та наземних систем озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (50 і більше одиниць автомобільної та бронетанкової техніки)
Склад військової техніки	

Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (50 і більше одиниць автомобільної техніки)
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (100 і більше одиниць автомобільної техніки)
Склад наземних систем озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (50 і більше одиниць бронетанкової техніки)
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (100 і більше одиниць бронетанкової техніки)
Склад засобів ближнього бою та розвідки	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1
Склад засобів ураження	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1
Склад авіаційного озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Склад авіаційних босприпасів	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Склад засобів зв'язку	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Склад морського ракетно-артилерійського озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Склад мінно-торпедного озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Склад радіотехнічного озброєння	
Начальник складу (військовослужбовець)	1
Продовольчий склад	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1
Начальник сховища (військовослужбовець) або завідувач сховища (працівник Збройних Сил)	1
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 400 посад)
Технік з експлуатації та ремонту устаткування (працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 1000 посад)
Речовий склад	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 400 посад)
	2 (штатна чисельність військовослужбовців понад 1000 посад)
	3 (штатна чисельність військовослужбовців понад 2000 посад)
	4 (штатна чисельність військовослужбовців понад 2500 посад)
Склад пального та мастильних матеріалів	
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність колісної, гусеничної та іншої техніки з двигунами внутрішнього згорання від 25 до 50 одиниць)
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність колісної, гусеничної та іншої техніки з двигунами внутрішнього згорання понад 50 одиниць)
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	2 (штатна чисельність колісної, гусеничної та іншої техніки з двигунами внутрішнього згорання понад 150 одиниць)
Склад майна служби інженерно-інфраструктурного забезпечення	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 200 посад)

Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 2000 посад)
Склад військово-технічного майна	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 400 посад)
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 1000 посад)
Склад матеріально-технічного забезпечення	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 300 посад)
Комірник (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1 (штатна чисельність військовослужбовців понад 1000 посад)
Склад схем та топографічних карт	
Завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1
Склад шкіперо-технічного майна	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1
Склад корабельно-електромеханічного майна	
Начальник складу (військовослужбовець) або завідувач складу (працівник Збройних Сил)	1
Склад майна радіаційного, хімічного, біологічного захисту	
Начальник складу (військовослужбовець)	1

## Додаток 20

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 7 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад ремонтної майстерні речового майна ВВНЗ, ВНП ЗВО**

№ з/п	Найменування посади	Норматив
1	Начальник майстерні (військовослужбовець) або завідувач майстерні (працівник Збройних Сил)	1
2	Кравець (військовослужбовець) або швачка (працівник Збройних Сил)	1 посада на 500 штатних посад курсантів
3	Швець (військовослужбовець) або взуттьовик з ремонту взуття (працівник Збройних Сил)	1 посада на 1000 штатних посад курсантів

## Додаток 21

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 8 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВНП ЗВО та військового оркестру ВВНЗ і ВНП ЗВО, що здійснюють  
підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво"**

## 1. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ, ВНП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Значення нормативу
1	2	3

1	Начальник оркестру - військовий диригент (військовослужбовець)	1
2	Головний сержант оркестру (військовослужбовець)	1
3	Артист вищої категорії (військовослужбовець)	5
4	Артист першої категорії (військовослужбовець)	7
5	Артист другої категорії (військовослужбовець)	7
6	Музикант (військовослужбовець)	5
7	Артист-вокаліст (працівник Збройних Сил)	2

2. Типові нормативи штатних посад військового оркестру ВВНЗ і ВВП ЗВО, що здійснюють підготовку військових фахівців за спеціальністю "музичне мистецтво"

№ з/п	Найменування посади	Значення нормативу
1	Начальник оркестру - військовий диригент (військовослужбовець)	1
2	Заступник начальника оркестру (військовослужбовець)	1
3	Головний сержант оркестру (військовослужбовець)	1
4	Артист вищої категорії (військовослужбовець)	8
5	Артист першої категорії (військовослужбовець)	12
6	Артист другої категорії (військовослужбовець)	13
7	Музикант (військовослужбовець)	5
8	Артист-вокаліст вищої категорії (працівник Збройних Сил)	2
9	Артист-вокаліст першої категорії (працівник Збройних Сил)	2
10	Концертмейстер (працівник Збройних Сил)	1
11	Звукорежисер (працівник Збройних Сил)	1
12	Головний балетмейстер (працівник Збройних Сил)	1
13	Артист балету вищої категорії (працівник Збройних Сил)	3
14	Артист балету першої категорії (працівник Збройних Сил)	2
15	Артист балету другої категорії (працівник Збройних Сил)	2

Додаток 22

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 9 розділу V)

### Типові нормативи штатних посад інформаційно-комунікаційного вузла та групи відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

1. Типові нормативи штатних посад інформаційно-комунікаційного вузла ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

№ з/п	Найменування посади	Норматив
1	2	3
1	Начальник вузла	1 військовослужбовець
2	Інженер	1 військовослужбовець
3	Технік (з ключової документації)	1 військовослужбовець
Група захисту інформації та кібернетичної безпеки в автоматизованих системах		
1	Начальник групи	1 військовослужбовець
2	Технік	1 військовослужбовець або працівник Збройних Сил
3	Оператор	1 військовослужбовець
Група спеціального зв'язку		
1	Начальник групи	1 військовослужбовець
2	Старший оператор	1 військовослужбовець
3	Оператор	3 військовослужбовці
Група комунікаційних систем		

1	Начальник групи	1 військовослужбовець
2	Старший оператор	1 військовослужбовець
3	Оператор	3 військовослужбовці

## 2. Типові нормативи штатних посад групи відеосистем спостереження та засобів сигналізації (охорони) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається					
		до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500	понад 2500
1	Начальник групи (військовослужбовець)	-	-	-	1	1	1
2	Технік (військовослужбовець)	1	1	1	1	1	1

## Додаток 23

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 10 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад відділення (групи) програмно-технічного забезпечення**

N з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається						
		до 300	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 2500
1	2	4	5	6	7	8	9	10
1	Начальник відділення (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
2	Начальник групи (військовослужбовець)	-	1	1	1	-	-	-
3	Старший інженер (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1
4	Інженер (військовослужбовець)	-	-	1	1	2	3	3
5	Технік (військовослужбовець)	-	1	1	1	1	2	3
6	Інженер (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1
7	Оператор з уведення даних на ЕОМ (ОМ) (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	-	1	1

## Додаток 24

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 11 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад лазарету (медичного пункту (з ліжковим фондом)), поліклініки, лабораторії авіаційної медицини  
ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО**

## 1. Типові нормативи штатних посад лазарету (медичного пункту (з ліжковим фондом)) ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО

N з/п	Найменування посади	Кількість штатних посад військовослужбовців ВВНЗ, ВВП ЗВО, ЗФПВО								
		до 100	до 200	до 400	до 800	до 1000	до 1500	до 2000	до 3500	понад 3500
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1	Начальник медичної служби - начальник медичного пункту (військовослужбовець) або начальник медичного пункту - лікар (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	-	-	-	-	-
2	Начальник лазарету (військовослужбовець)	-	-	-	-	1	1	1	1	1
3	Лікар (військовослужбовець)	-	-	-	-	-	1	3	3	1
4	Фельдшер (військовослужбовець)	-	-	1	2	2	2	2	2	2
5	Старша медична сестра (військовослужбовець)	-	-	1	1	1	1	1	1	1
6	Медична сестра (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)	1	1	3	3	4	5	5	6	10
7	Водій-санітар (військовослужбовець) або водій автотранспортних засобів (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1	1	2	2	2	-
8	Лікар-рентгенолог (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	-
9	Лікар (працівник Збройних Сил)*	1	1	1	2	3	4	5	5	1
10	Лікар-лаборант (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	-
11	Завідувач кабінету (діагностики) - лікар (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	-
12	Завідувач кабінету (стоматологічного) - лікар-стоматолог (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	-
13	Лікар-стоматолог (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	-
14	Начальник аптеки (військовослужбовець) або завідувач аптеки - фармацевт (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1	1	1	1	1	-
15	Рентгенолаборант (працівник Збройних Сил)	-	-	-	-	1	1	1	1	-
16	Лаборант (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	-
17	Працівник з господарської діяльності закладу охорони здоров'я (працівник Збройних Сил)	-	-	-	1	1	1	1	1	1
18	Молодша медична сестра (молодший медичний брат) з догляду за хворими (працівник Збройних Сил)	-	1	4	4	4	5	5	6	4

## 2. Типові нормативи штатних посад поліклініки ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Норматив
1	2	3
1	Начальник поліклініки (військовослужбовець)	1
2	Завідувач аптеки-фармацевт (працівник Збройних Сил)	1
3	Асистент фармацевта (працівник Збройних Сил)	1
4	Фельдшер (військовослужбовець)	2
5	Санітарний інструктор-дезінфектор (військовослужбовець)	2
6	Водій-санітар (військовослужбовець) або водій автотранспортних засобів (працівник Збройних Сил)	3
7	Лікар (працівник Збройних Сил)*	12
8	Лікар-рентгенолог (працівник Збройних Сил)	1
9	Лікар-лаборант (працівник Збройних Сил)	1
10	Завідувач кабінету (діагностики) - лікар з функціональної діагностики (працівник Збройних Сил)	1
11	Завідувач кабінету (стоматологічного) - лікар-стоматолог (працівник Збройних Сил)	1
12	Лікар-стоматолог (працівник Збройних Сил)	2
13	Рентгенолаборант (працівник Збройних Сил)	1
14	Лаборант (працівник Збройних Сил)	1
15	Сестра медична (брат медичний) з фізіотерапії (працівник Збройних Сил)	1
16	Сестра медична (брат медичний) зі стоматології (працівник Збройних Сил)	1

## 3. Типові нормативи штатних посад лабораторії авіаційної медицини ВВНЗ, ВВП ЗВО

№ з/п	Найменування посади	Норматив
1	2	3
1	Начальник лабораторії	1 (військовослужбовець)
2	Лікар-терапевт	1 (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)
3	Лікар-отоларинголог	1 (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)
4	Лікар-офтальмолог	1 (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)
5	Лікар-невропатолог	1 (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)
6	Лікар-хірург	1 (військовослужбовець або працівник Збройних Сил)
7	Фельдшер	1 (військовослужбовець)
8	Лікар функціональної діагностики	1 (працівник Збройних Сил)



9	Технік (за умови наявності барокамери)	1 (працівник Збройних Сил)
---	--	----------------------------

**Примітка.**

\* У штатах ВВНЗ, ВВП ЗВО та ЗФПВО можуть утримуватися посади лікарів-спеціалістів у межах чисельності посад, визначених для посади "лікар (працівник Збройних Сил)". В особливий період дозволяється утримувати посади військовослужбовців.

## Додаток 25

до Типових нормативів для розроблення штатів (штатних розписів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти та закладів фахової передвищої військової освіти, що належать до сфери управління Міністерства оборони України (пункт 14 розділу V)

**Типові нормативи  
штатних посад структурного підрозділу "Клуб"**

№ з/п	Найменування посади	Штатна чисельність тих, хто навчається			
		понад 200	до 600	понад 1000	понад 2500
1	Начальник клубу (військовослужбовець) або завідувач клубу (працівник Збройних Сил)	1	1	1	1
2	Технік (працівник Збройних Сил)	1	1	1	2
3	Завідувач музею (працівник Збройних Сил)	-	-	1	1